

JAARVERSLAG
2016

BESCHERMING & WEERBAARHEID

HAND IN HAND

19.834
 SYMPATHISANTEN
 GEVEN ONS FINANCIËLE
 RUGGENSTEUN

150
 VRIJWILLIGERS
 EN MEER HELPEN BIJ
 DE BEGELEIDING VAN
 ASIELZOEKERS EN
 VLUCHTELINGEN

1.300.000
 SLACHTOFFERS
 VAN DE CRISIS IN SYRIË KRIJGEN
 NOODHULP VIA ONS CARITASNETWERK

Inhoud

Woord van de voorzitter	4	Overzicht van onze programma's	37
Bedanking	6	1 • Noodhulp en ontwikkeling	37
Visie, missie	7	2 • Asiel en migratie	44
Leden Raad van Bestuur	50	Personeel en organisatie	45
		Financieel verslag	47

Bescherming en weerbaarheid, hand in hand

01

Bescherming

1 • Syrië: slachtoffers van het geweld helpen overleven	9
2 • Haïti: humanitaire hulp na orkaan Matthew	10
3 • Niger: een voorlopige thuis voor vluchtelingen	12
4 • België: opvang van asielzoekers	14
5 • België: voogdij Niet Begeleide Minderjarige Vreemdelingen	18
6 • België: eerstelijnszorg	19

02

Weerbaarheid

1 • Burundi: samen een solidair netwerk	21
2 • Ethiopië: voedselzekerheid en herstelmechanismen	23
3 • Libanon: traumaverwerking en onderwijs	25
4 • DR Congo: early warning systeem	27
5 • België: hervestiging	28
6 • België: naar zelfstandigheid kwetsbare vluchtelingen	29
7 • België: naar zelfstandigheid kwetsbare minderjarigen	30
8 • België: focus op huisvesting	31
9 • Vrijwillige terugkeer	32

03

Educatie

33

04

Beleidsbeïnvloeding

35

Woord van de voorzitter

Beste lezer,

Elk jaar heeft zijn verrassingen in petto. Humanitaire drama's zoals de orkaan Matthew in Haïti bijvoorbeeld in 2016. Maar veel schrijnender nog want vermijdbaar, rampen die te wijten zijn aan de hebzucht van de mens, zoals de crisis in Syrië. Om het hoofd te bieden aan deze drama's heeft het departement 'Noodhulp en Ontwikkeling' ook nu weer de interventies van onze partners van het wereldwijde netwerk gesteund en begeleid.

In 2016 is dit departement met glans geslaagd in het erkenningsexamen van de Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire hulp. Dat betekent dat wij financiering krijgen voor het vijfjarenprogramma dat we in samenwerking met de Commission Justice et Paix ontwikkeld hebben. Dit partnerschap wijst op onze wederzijdse bereidheid om de mens in zijn totaliteit¹ te benaderen en dus met een veelzijdige hulpverlening die op termijn mogelijkheden biedt op een menswaardig bestaan.

In het domein van Asiel en Migratie was het de beslissing van de regering om het aantal opvangplaatsen voor asielzoekers in individuele woningen terug te schroeven, die onaangenaam verraste. Nochtans is het feit dat dergelijke opvangplaatsen verspreid liggen over het Belgisch grondgebied een ideale kans voor deze gezinnen om kennis te maken met onze maatschappij. Samen met de inzet van onze teams voor de begeleiding van deze migranten, heeft dit in het verleden zeker een harmonieuze integratie bevorderd. Ook voor het toegewijde personeel van het departement 'Asiel en migratie' komt de beslissing hard aan. Van de meer dan 1.000 personen die we in ons opvangmodel op mensenmaat mochten begeleiden, blijven nog geen 100 plaatsen over. Gevolg is het verdwijnen van heel wat ervaring, opgedaan tijdens onze jarenlange inzet voor deze kansarme immigranten, en het verlies van heel wat banen.

Deze verbetering voor het welzijn van onze medemens, beste lezer en vriend, daarvan ligt u aan de oorsprong. Zonder uw vrijgevigheid, zonder uw generositeit, zou

niets van dit alles mogelijk zijn. Caritas zou uiteenvallen. In naam van al onze partners in het buitenland, van alle mensen in nood die troost vinden in Caritas, van al onze teams en vrijwilligers, deel ik in jullie vreugde te weten dat 'delen' het hart rijker en gelukkiger maakt, het gezicht kalmer en opgewekter. 'Delen' is een bron van vertrouwen die we de andere aanbieden.

Deze inleiding had hier moeten stoppen. De tijd vliegt. Wat nog ver aan de horizon leek, staat nu voor de deur. Het is tijd om de fakkel door te geven. Ik neem afscheid. Negen jaar zijn we samen de meest kwetsbare medemens tegemoet getreden. Sta me toe enkele persoonlijke overdenkingen en vooral bedankingen te formuleren.

Het was in april 2008 dat Pierre Géhot me voorstelde het voorzitterschap van de raad van bestuur van Caritas International op mij te nemen. Met directeur Johan Ketelers heeft Pierre onze vereniging grondig gemoderniseerd en het evangelie terug centraal gesteld. Vervolgens hebben de nieuwe voorzitter en de opeenvolgende directeurs Gonzalo Dopchie en François Cornet, met de steun van het personeel en vrijwilligers deze visie geconcretiseerd onder meer door in dezelfde Liefdadigheidstraat de regionale, federale en Europese Caritasorganisaties onder te brengen. Deze nieuwe geografische inplanting heeft de gelijkgerichtheid en de coherentie van de activiteiten van de verschillende geledingen van de caritatieve arm van de katholieke Kerk in België bevorderd. Deze groeiende samenwerking rond dezelfde tafel resulteert vandaag niet alleen in een gemeenschappelijk beheer op het vlak van de ondersteunende diensten. Ze laat ons ook toe ervaringen en verantwoordelijkheden te delen op het vlak van hulpverlening aan de meest kwetsbaren, wie en waar ze ook zijn.

Deze evolutie is de vrucht van een gedeelde visie in gang gezet door mijn vriend Dominic Verhoeven, vicevoorzitter van onze vereniging en directeur van Caritas Vlaanderen. Hij was en is nog steeds de drijvende kracht in deze.

Beste lezer,

Voor de laatste maal enkele lijnen schrijven als voorzitter van deze formidabele vereniging, is een bevoorrecht moment. Een ogenblik van reflectie over het mens-zijn, iets wat we delen met alle mensen die we ondersteunen opdat ze opnieuw een menswaardig leven kunnen leiden. Het is ook de gelegenheid om uit te zoeken hoe ik zo goed mogelijk het engagement kan verwoorden van die ploeg waar ik altijd deel zal van uitmaken. Ik hou uit de grond van mijn hart van dit avontuur dat ik deel met heel wat namen die in de volgende pagina's aan bod komen, onder meer de leden van het bestuurscomité, naast de directeurs die ik al vernoemd heb, Marie-Paule, Bernard, Philippe, Patrick en Michel.

'Vaarwel' zeggen, is tussen de regels door de vraag stellen naar de Hoop. Zullen we elkaar terug zien en onder welke vorm? Dit onderwerp knaagt meer en meer aan mij als vader van vijf kinderen en 20 kleinkinderen. De wereld van de communicatie die de hunne is, overspoelt hen met informatie, met soms tegenstrijdige standpunten in verschillende domeinen en soms heel gewelddadige spellen. Hierdoor blijft er nauwelijks tijd over voor persoonlijke reflectie over onze plaats en ons handelen in een oneindig universum. Ik wens voor elk van hen dat ze geregeld voor een wit blad gaan zitten, de chronometer van hun jachtig leven op stop zetten, stilte maken om zich heen en zich de vraag stellen wie ze worden en om wat te doen.

Laat me er u ook aan herinneren dat Caritas 'van de Kerk' is en trots is dit te mogen zijn onder de leiding van onze opmerkelijke bisschoppen-referendarissen, Monseigneurs Aloïs Jousten, Luk Van Looy en sinds kort Jean-Pierre Delville. Wij voelen ons verbonden met hen omdat voor hen, net zoals voor paus Franciscus, Christus de mens begeleidt, zonder hem iets op te leggen of te verbieden. Hoe zou het ook anders kunnen zijn want God wil de mens vrij en verantwoordelijk. Hoe zou een mens die niet vrij is kunnen liefhebben? Ik bedank hen, alsook de voorzitter van de Bisschoppenconferentie, eertijds Monseigneur Léonard, vandaag zijne Eminentie Kardinaal Jozef De Kesel, voor het vertrouwen al die jaren en ook vandaag nog, getuige daarvan het feit dat ze mijn aanstelling als voorzitter van Caritas in Belgium hebben aanvaard.

Een opvolger vinden is nooit een makkelijke zaak maar deze keer was de keuze gauw gemaakt. Frank

De Coninck en ikzelf delen diezelfde visie van een gezamenlijk huis. Tijdens zijn buitengewone carrière heeft hij niet alleen een uitzonderlijk rijke ervaring opgedaan wat betreft onze Belgische samenleving, maar ook i.v.m. de wereld. In het bijzonder in die Afrikaanse landen waar we al jaren met onze partners het lot van de bevolking verbeteren. Zijn levensweg heeft hem zelfs tot in Rome gebracht en heeft voor hem de poorten van de Curie geopend. Wat een geluk voor Caritas hem in ons midden te hebben. Hij zal ons ongetwijfeld met vastberadenheid leiden en met diplomatie de vele ontmoetingen, commissies en vergaderingen van Caritas International voorzitten. Het is dus met een meer dan goed gevoel dat ik de fakkel aan hem doorgeef.

Ir Michel Verhulst,
Admiraal, b.d.,
Voorzitter

¹Een gelijkaardige evolutie is bezig in het Vaticaan binnen de dicasterie voor integrale ontwikkeling die geïnstalleerd werd op de eerste januari 2017 door paus Franciscus, met Kardinaal Turkson als verantwoordelijke prefect.

Dankwoord

Onze programma's kunnen slechts gerealiseerd worden dankzij de inzet en de steun van heel veel mensen, organisaties en overheden. We danken hier in het bijzonder:

- Al onze schenkers
 - Al onze enthousiaste vrijwilligers en solidaire eigenaars
 - Bisdommen, parochies en religieuze congregaties
 - Bedrijven, stichtingen en vzw's
 - De koepelorganisaties: 11.11.11 / CNCND / Ngo-federatie / Acodev / Vluchtelingenwerk Vlaanderen / CIRE / Concord / Voice
 - De media, in het bijzonder: Kerknet / Kerk & Leven / Tertio / de 'Thomas' website van de KU Leuven / Cathobel (Dimanche en RCF) / La Libre Belgique (Move with Africa)
 - Caritas Internationalis / Caritas Europa / Caritas in Belgium / Netwerk Rechtvaardigheid en Vrede / Commission Justice & Paix / Brabantia / ERSO-netwerk / Consortium 12-12 en al onze partners in binnen- en buitenland
 - De scholen, leerkrachten en jeugdbewegingen die enthousiast met ons workshops, acties en nascholingen opzetten
 - Onze medewerkers in binnen- en buitenland die elke dag ons engagement waarmaken
- Onze institutionele partners:
 - De Verenigde Naties**
UN Pooled Funds / Unicef
 - Europese Unie**
ECHO / DG Devco / Europees Vluchtelingenfonds / Europees Terugkeerfonds / Asiel, Migratie en Integratiefonds (AMIF)
 - Federale Regering**
Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking (DGD) / Belgisch Fonds voor Voedselzekerheid (BFVZ) / Belgisch ontwikkelingsagentschap (BTC) / Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers (Fedasil) / Staatssecretariaat Asiel en Migratie en Maatschappelijke Integratie / FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg - Sociale Maribel / Nationale Loterij
 - De Vlaamse Gemeenschap**
Departement Internationale Samenwerking / Departement Leefmilieu, Natuur en Energie / Departement Onderwijs
 - Fédération Wallonie-Bruxelles et Région Wallonne**
Wallonie-Bruxelles International (WBI) / Departement Openbare Werken, Gezondheid, Sociale Actie en Patrimonium

Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Dienst voor Arbeidsbemiddeling (Actiris)

Provincies, steden en gemeenten

François Cornet, directeur

"Hartelijk dank voor het vertrouwen."
François Cornet, directeur

Caritas International

Wie we zijn

Caritas International is een Belgische ngo. Als deelorganisatie van Caritas Catholica Belgica zijn we lid van het wereldwijde Caritasnetwerk van 165 katholieke organisaties, samen actief in 200 landen en regio's.

Visie en waarden

Caritas International streeft naar een wereld van vrede, solidariteit en rechtvaardigheid. Een wereld waarin de waardigheid van elke persoon gerespecteerd wordt, waarvan de rijkdom beter onder alle mensen verdeeld is.

Caritas International haalt haar inspiratie uit een christelijke visie op mens en maatschappij, gebaseerd op het Evangelie. Elke persoon heeft het recht op een waardig leven en moet kunnen genieten van zijn fundamentele rechten. Toegang tot gezond voedsel, drinkwater, medische zorg, onderwijs, werkgelegenheid en fatsoenlijke huisvesting moet worden gegarandeerd.

Ons werk is gebaseerd op de waarden van solidariteit en subsidiariteit. Geen enkel land of organisatie is in staat alle problemen op te lossen. Alleen het verenigen van krachten kan leiden tot duurzame oplossingen.

© Isabel Corthier

Missie

Caritas International ondersteunt de slachtoffers van geweld, natuurrampen en armoede, in hun eigen land of op de vlucht, in samenwerking met haar nationale en internationale netwerken. We voeren onze missie uit zonder enige vorm van discriminatie.

Caritas International helpt de meest kwetsbaren en begeleidt hen in hun zoektocht naar duurzame oplossingen.

Caritas International en haar partners bieden doeltreffende hulp in geval van crisissen. We implementeren ook heropbouw- en ontwikkelingsprojecten om mensen de mogelijkheid te geven hun leven en toekomst in eigen handen te nemen. Caritas International begeleidt asielzoekers en verdedigt het recht van migranten op materiële, sociale en juridische bijstand, in België of in hun land van herkomst.

Wij hekelen situaties van onrechtvaardigheid en disfunctionering waarvan onze werknemers getuigen zijn en dringen bij de beleidsmakers aan op structurele oplossingen. Onze expertise laat ons toe om voorlichtings- en educatief werk uit te voeren voor een groot publiek en meer bepaald in het onderwijs.

© Isabel Corthier

01

Bescherming & weerbaarheid, hand in hand

Bescherming

1 Syrië: slachtoffers van het geweld helpen overleven

Meer dan 6,5 miljoen Syriërs zijn op de vlucht in eigen land. Caritas biedt hen onderdak en helpt hen overleven.

Caritas is een van de weinige humanitaire organisaties die in 2016 nog steeds in Syrië werkt. Sinds het begin van de crisis helpt Caritas kwetsbare families in de regio's Horan, Damascus, Aleppo, Homs, Hassake en de kustregio. De oorlog heeft een enorme menselijke tol geëist. Huizen zijn plat gebombardeerd, ook scholen en ziekenhuizen bleven niet gespaard. De levensverwachting is met 13 jaar gedaald sinds het begin van de crisis en 4 op 5 Syriërs leven in armoede. Maar Caritas Syrië kan op een sterk lokaal netwerk rekenen om de slachtoffers te bereiken en haar werk goed te doen.

De kuststreek biedt enige veiligheid

Aleppo is nog maar een schim van de levendige stad die ze vroeger was. Ooit was dit het financiële en industriële centrum van Syrië, bekend voor haar prachtig erfgoed. Zij die kunnen, ontvluchten de door bommen en gevechten geteisterde stad. De relatief veilige kustregio werd een toevluchtsoord voor families die het conflict in andere delen van het land ontvluchten. De bevolking van deze streek nam met de helft toe en wordt ondertussen op 1 miljoen geschat.

In de kustregio steunt Caritas International de hulpverlening van Caritas Syrië samen met andere leden van het internationale Caritasnetwerk. Caritas geeft waardebonnen voor voedsel, kledij, en hygiëne artikelen, biedt medische bijstand en verbetert de woonomstandigheden.

In december kan de regering de rebellen uit Oost-Aleppo verdrijven. Het sein voor heel wat vluchtelingen om terug te keren en voor Caritas om ook daar onmiddellijk hulp te bieden.

Syria: peace is possible

Caritas International België neemt deel aan de solidariteitscampagne voor Syrië: Peace is possible, opgezet door Caritas Internationalis. Caritas roept al haar sympathisanten wereldwijd op om druk uit te oefenen op hun regeringen. We vragen met aandrang:

- Om alle partijen van het conflict rond te tafel te brengen en een vreedevolle oplossing te zoeken,
- Om de miljoenen mensen die lijden onder de oorlog te helpen,
- Om Syriërs in en buiten hun land waardigheid en hoop te geven.

"Terwijl de mensen lijden, worden ongelofelijke sommen uitgegeven aan wapens. We moeten een oplossing vinden, en dit kan nooit met geweld want geweld creëert enkel nieuwe wonden."

Paus Franciscus ondersteunt de Syrië campagne van Caritas Internationalis, 5 juli 2016.

2 Haïti: humanitaire hulp na orkaan Matthew

Onderdak en voedsel tijdens de orkaan. Daarna: huizen zo snel mogelijk herstellen opdat de mensen niet in kampen zouden belanden. Proper water om hen te beschermen tegen ziektes die worden veroorzaakt door vervuild drinkwater

Een ravage

In de nacht van 3 op 4 oktober trekt de orkaan Matthew over het westen van het land met een windkracht tot 240 km/uur. Gevolg: overstromingen, landverschuivingen, afgeknakte en ontwortelde bomen, dode dieren, beschadigde of vernielde infrastructures, huizen, scholen... en heel veel menselijk leed.

- 1,4 miljoen mensen hebben humanitaire hulp nodig
- 175.000 mensen leven in tijdelijke schuilplaatsen
- +/- 1.000 doden
- 34 cholera behandelingscentra zijn vernield
- 80% van het elektriciteitsnetwerk is beschadigd in het departement Sud
- 90% van de huizen zijn beschadigd of vernietigd in het departement Sud, Grande-Anse en Nippes

Het Caritasnetwerk focust op voedsel, proper water en onderdak

Caritas Haïti komt onmiddellijk in actie: medewerkers verdelen voedsel- en hygiënepakketten (met o.a. waterzuiveringstabletten) in dorpen en schuilplaatsen. Caritas heeft voldoende voorraden opgeslagen voor de eerste dagen. Zodra het weer het toelaat worden de

noden geëvalueerd.

Het Caritasnetwerk werkt een noodplan uit en helpt tijdens de eerste twee maanden 3.380 kwetsbare families (16.940 mensen). Focus ligt op voedsel, proper water, toiletartikelen en onderdak. Wij werken hoofdzakelijk in afgelegen gebieden waar de overheid nog geen hulp heeft geboden. We zijn actief in de bisdommen Jérémie, Cayes, Port-au-Prince, Port-de-Paix, Nippes en Jacmel.

De pakketten worden in Port-au-Prince samengesteld met de hulp van vrijwilligers en daarna naar de verschillende dorpen overgebracht. Zodra er weer voldoende eten en materiaal beschikbaar is op de lokale markten, koopt Caritas de goederen ter plaatse aan. Op die manier steunen we de lokale economie en vermijden we dure transporten langs soms toch wel gevaarlijke wegen.

Caritas International België kan dankzij de solidariteit in ons land onder meer financieel bijdragen voor de aankoop van goederen en de uitvoering van dit programma door onze lokale partner Caritas Haïti.

© Martine Haentjens

Mevrouw Justa Lamisère, slachtoffer van orkaan Matthew

"Ons huis is zwaar beschadigd. Met mijn man en vier kinderen heb ik een paar dagen bij de burens geslapen. De maniok stond nog op het veld toen het natuurgeweld losbarstte. Hij is nu bedolven onder puin, afgeknapte bomen en struiken. Door de zware regens zijn de meeste planten aan het rotten. De oogst is volledig verloren. De zoete aardappelen waren gelukkig al geoogst."

De heropbouw begint nu al

Haïti is een van de armste landen ter wereld. Na de aardbeving van 2010 werkt Caritas International niet alleen aan de heropbouw van huizen. Samen met de bevolking in het zuiden van het eiland ondersteunen we ook de familiale landbouw, binden we de strijd aan tegen de ontbossing, creëren we werkgelegenheid en verenigen we mensen om samen te werken met het oog op betere resultaten.

Het zijn nu net deze mensen die het zwaarst getroffen zijn door de orkaan Matthew. Al de inspanningen om de levensomstandigheden te verbeteren in de bisdommen Jacmel, Cayes en Jérémie zijn quasi tot niets gereduceerd. Caritas International wil er met haar lokale partnerorganisaties voor zorgen dat de mensen zo snel mogelijk hun leven weer op de rails krijgen. We maken een heropstart van de landbouw/visvangst mogelijk,

werken aan de preventie tegen besmettelijke ziektes (o.a. cholera), helpen bij het herstellen van huizen en het beschermen van het milieu.

Dit programma is eind oktober al gestart en loopt tot eind februari 2017. Het bereikt 20.000 personen.

"We moeten zo snel mogelijk huizen gaan herstellen. Zo kunnen we voorkomen dat mensen in kampen moeten worden opgevangen en ontheemd raken. Ook moeten we ervoor zorgen dat boeren weer aan de slag kunnen op hun velden, zodat ze in hun eigen inkomen kunnen voorzien en voedsel kunnen produceren. Zeker nu het winterlandbouwseizoen eraan komt."

Martine Haentjens, programmaverantwoordelijke Haïti
9 oktober 2016.

© Marie Arago/CRS

3 Niger: een voorlopige thuis voor vluchtelingen

Mensen tot rust laten komen, solidariteit en wederzijds begrip bevorderen, een gevoel van veiligheid creëren.

Boko Haram zaait al jaren terreur in buurland Nigeria. De radicale moslimgroep wil er een strikte islamstaat invoeren. Plunderingen, verkrachtingen en zelfmoordaanslagen, joegen honderdduizenden mensen op de vlucht, onder meer naar Niger. Maar ook daar is de sekte sinds 2015 actief. Nigerianen en Nigerezen trekken weg van de rivier Komadougou die een natuurlijke grens vormt tussen Niger en Nigeria. Ze gaan in bepaalde wijken van de stad Diffa wonen of langs de tweehonderd kilometer lange hoofdweg.

Caritas helpt buiten de kampen

Het Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties beheert de grote kampen. Onze lokale Caritaspartner helpt de vluchtelingen die zich spontaan groeperen in en rond Diffa. Ze slapen onder de blote hemel of in geïmproviseerde hutten van hout en gierststengels. Ze beginnen klein. Als ze voldoende materiaal vinden, gaan ze 'bijbouwen'. Caritas zorgt voor zeep, keukengerief, muggennetten en waterzuiveringstabletten. Het programma wordt onder andere door Caritas International België medegefinancierd.

Eten is een probleem

De meeste mensen zijn vooral opgelucht dat ze veilig zijn. Sommigen hebben hun dieren meegebracht of hebben wat geld om eten te kopen. Maar voedsel is toch wel een groot probleem, zowel voor de vluchtelingen als voor de lokale bevolking. De grensstreek rond Diffa leeft van de landbouw: boeren kweken paprika's, arbeiders drogen ze, handelaars verkopen. Die inkomsten vallen nu weg want het is te gevaarlijk om op de velden te werken.

1.000 vluchtelingengezinnen krijgen gedurende zeven maanden, elke maand 42 euro. Hetzelfde bedrag gaat naar 1.000 Nigereze gezinnen gedurende 4 maanden. Zij kunnen hiermee eten kopen, maar ook kleinvee of een eigen handeltje opzetten om zo in inkomsten te voorzien. 500 jongeren in Diffa krijgen de mogelijkheid om wat geld te verdienen met het schoonmaken van straten of andere gemeenschapsactiviteiten. Zij krijgen ook vorming rond thema's als interreligieuze dialoog, animeren van kleine kinderen, vrijwilligerswerk en conflictantering.

"We hebben de meest gruwelijke verhalen gehoord. Maar wat me vooral opviel, is de waardigheid van de meeste vluchtelingen: ondanks al hun miserie blijven ze niet bij de pakken zitten. Ze doen er alles voor om met het weinige dat ze hebben 'iets' op te bouwen."

Luc Van Hoef, medewerker logistiek.

© Luc Van Hoef

© Luc Van Hoef

Ondertussen zetten we in de regio Dakoro onze inspanningen van de voorbije jaren verder met een participatief en gedecentraliseerd voedselzekerheidsproject (2014-2016)

Het programma heeft de kwetsbaarheid en de voedselonzekerheid van de bevolking van Birnin Lallé en Adjékoria (Dakoro) verminderd via capaciteitsversterking van individuen, landbouworganisaties en gemeenschapsstructuren. Zijn betrokken bij dit project: ongeveer 45.000 kwetsbare personen – bijna 57% van de lokale bevolking. Het programma 2014 - 2016 werd gerealiseerd met de steun van het Belgisch Fonds voor Voedselzekerheid.

Enkele sterke resultaten van het programma:

De rehabilitatie van landbouwgrond is een van de beste strategieën om de landbouwproductie van gezinnen te verhogen: rendement 506 kg gierst/ha.

Sensibilisatie en kookdemonstraties via gemeenschapsverantwoordelijken werpen vruchten af. Preventieactiviteiten hebben het aantal mensen dat met voedingstekorten kampt in de regio met 50,4 procent doen dalen.

Het subsidiëren van zakken pindanoten voor 7 vrouwengroeperingen die arachideolie produceren en extra vorming, hebben tot meer inkomsten geleid voor de vrouwen. Gemiddelde opbrengst: 32 euro per week terwijl andere inkomsten-genererende activiteiten gemiddeld maar 22 euro opbrengen.

De vrouwen hebben er een ezelskar mee gekocht, voedsel voor hun gezin, ze hebben er schoolkosten of medische kosten mee betaald of ook nog reparaties aan hun huis.

De voedselbanken die de mensen zelf beheren, blijken een belangrijk middel om de weerbaarheid van de mensen te verhogen tijdens steeds vaker voorkomende periodes van schaarste.

4 De opvang van asielzoekers in België

De term 'bescherming' krijgt hier haar volle betekenis: een persoon die zich rechtmatig onveilig voelt en in zijn eigen land geen bescherming vindt, heeft het recht in een ander land asiel aan te vragen. Tijdens het onderzoek van zijn of haar asielaanvraag organiseert België de opvang van de asielzoekers voor de hele duur van de procedure. Caritas International werkt al bijna 17 jaar mee aan deze opvang.

In juni 2016 kondigde de Belgische regering de sluiting van 10.000 opvangplaatsen aan en, iets later, een drastische vermindering van de individuele opvangplaatsen. Daaronder vallen ook de opvangplaatsen die door Caritas International beheerd worden via een conventie tussen de regering en de koepels Vluchtelingenwerk Vlaanderen en CIRÉ. Naar aanleiding van die beslissing besloot Vluchtelingenwerk Vlaanderen de opvang van asielzoekers stop te zetten. CIRÉ heeft nog 166 opvangplaatsen, tegenover 800 plaatsen begin 2016.

Vermindering van de asielaanvragen

Begin 2016 zijn de gevolgen van de opvangcrisis 2015 nog steeds voelbaar. Caritas International beheerde toen 947 opvangplaatsen in individuele verblijven en 240 plaatsen in collectieve centra (Spa en Scherpenheuvel). Collectieve centra die in allerijl geopend werden in 2015 opdat geen enkele asielaanvraag de nacht op straat zou moeten doorbrengen.

Al vanaf januari 2016 worden er in België minder asielaanvragen ingediend. Reden van die daling? Twee factoren hebben invloed: de sluiting van de Balkanroute en het akkoord tussen de Europese Unie en Turkije.

Reden van die daling?

Vanaf maart 2016 verhinderen Slovenië, Hongarije en Macedonië de doorgang via de corridor naar Europa. 850.000 migranten hadden daar in 2015 gebruik van gemaakt. "Slovenië laat over zijn grondgebied geen migranten zonder papieren meer door. Enkel wie asiel wil aanvragen in de kleine republiek of om humanitaire redenen de grens willen oversteken, krijgt de toelating om binnen te komen", leest men in de pers op 9 maart 2016. De humanitaire situatie aan de grenzen van deze landen – in volle winter – is catastrofaal.

Tegelijkertijd treedt vanaf 18 maart 2016 de overeenkomst tussen de EU en Turkije in werking. Deze overeenkomst laat toe om migranten die in Griekenland in een irreguliere situatie verkeren naar Turkije terug te sturen. De Europese Unie neemt de kosten voor deze terugkeeroperaties op zich. Het plan houdt ook in dat Turkije verplicht is al het nodige te doen om te vermijden dat nieuwe routes van irreguliere migratie richting EU geopend worden. Een andere maatregel die de overeenkomst voorziet: voor elke Syriër die vanaf de Griekse eilanden naar Turkije wordt teruggestuurd, zal een andere Syriër vanuit Turkije in de Europese Unie worden hervestigd. Zo legitimeert de overeenkomst EU – Turkije niet enkel de 'push backs', maar organiseert deze eveneens een soort uitwisseling van personen. Caritas International alsook Caritas Europa verzetten zich krachtig tegen deze overeenkomst.

Welke gevolgen heeft dit voor Caritas International?

Deze "Europese" maatregelen laten zich onmiddellijk voelen: het aantal asielaanvragen dat in België ingediend wordt, neemt af terwijl eind 2016 bijna 60.000 migranten in Griekenland, op de eilanden Lesbos of Kos, vastzitten in erbarmelijke omstandigheden.

De Staatssecretaris voor asiel en migratie kondigt daarom de sluiting van een groot aantal opvangplaatsen aan. In 2016 sluiten wij het collectief centrum in Spa (70 plaatsen) en moeten wij onze individuele verblijfplaatsen drastisch verminderen.

"Al meer dan 17 jaar organiseert Caritas International in samenwerking met andere ngo's de opvang van asielzoekers in individuele woningen. Het model is niet alleen het goedkoopste (35 euro per persoon, per dag), maar waarborgt ook de privacy van de asielzoekers en bevordert de autonomie van het gezin, een voordeel voor de asielzoeker, de maatschappij en de staatskas. Wij begrijpen deze beslissing niet."

Florence Lobert, verantwoordelijke departement Opvang van asielzoekers.

Caritas International zal echter asielzoekers blijven opvangen: "Enkel de meest kwetsbare personen zullen nog door ons mogen opgevangen worden", vervolgt Florence Lobert. "In het nieuwe opvangmodel zal de individuele woning vooral bestemd zijn voor erkende vluchtelingen, voor zeer kwetsbare asielzoekers of voor personen met een hoge kans op erkenning. Onze bekommernis is dat de asielzoekers die niet aan criteria van kwetsbaarheid voldoen het risico lopen – indien de procedure aanhoudt – lang in opvangcentra te blijven, wat voor hen destructief is en kan leiden tot verschillende psychologische aandoeningen."

Wat zal er met deze plaatsen gebeuren? "Wij hebben nog niet alle huurovereenkomsten opgezegd", verklaart Florence Lobert. "Ten eerste, omdat al onze gezinnen nog niet herplaatst werden en ten tweede, omdat een deel van deze woningen al dienen, en ook in de toekomst nog zullen dienen, om de overgang naar autonomie te ondersteunen voor kwetsbare vluchtelingen." (Zie blz 29).

Welke toekomst voor onze woningen?

Om de opvang van asielzoekers in individuele woningen te organiseren, heeft Caritas International een uitgebreid immobiliënpark uitgebouwd dankzij een netwerk van solidaire eigenaars. Eind 2016 tellen we nog steeds 906 individuele opvangplaatsen (en 174 collectieve opvangplaatsen).

© Isabel Corthier

Collectieve opvang te Scherpenheuvel

Het opvangcentrum voor asielzoekers in Scherpenheuvel vangt sinds november 2015 tot 174 personen op. De bewoners krijgen er een kwaliteitsvolle psycho-sociale-juridische en administratieve begeleiding met het oog op de bevordering van hun autonomie, hun inschakeling en hun integratie in de maatschappij.

In 2016 werden in Scherpenheuvel 404 personen opgevangen, waarvan 44% kinderen.

"De mensen blijven gemiddeld 137 dagen bij ons", verklaart Michel Toremans, verantwoordelijke van het centrum. "Jammer genoeg duren bepaalde procedures nog langer. Onze Afghaanse bewoners, bijvoorbeeld, wachten al meer dan 17 maanden op nieuws. Sommige hebben zelfs nog geen eerste gesprek gehad op het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS), dat instaat voor de verwerking van de asielaanvraag ten gronde. Een verblijf in een collectief centrum dat zo lang duurt, is duidelijk nefast voor het welzijn van de betrokkenen en voor de interfamiliale betrekkingen."

©Josue Decavele

Top 10 nationaliteiten

■	Syrië	103	39%
■	Afghanistan	60	23%
■	Irak	57	22%
■	Bosnië-Herzegovina	10	4%
■	Rusland	7	3%
■	Libië	7	2%
■	Oekraïne	5	2%
■	Kosovo	5	2%
■	Albanië	5	2%
■	Djibouti	3	1%

©Josue Decavele

Opvang van alleenstaande vrouwen en moeders die bijzonder kwetsbaar zijn

De Logis de Louvranges van Caritas International verwelkomen sinds 2010 vrouwen, al dan niet met kinderen. In 2016 hebben wij 18 nieuwkomers met 42 kinderen verwelkomd.

"Het mooiste resultaat voor ons is dat 93 % van de vrouwen uit onze opvangstructuur vertrekt met een statuut of voor een gezinshereniging", vult Nathalie Braun, coördinatrice van het project, aan. "Wij hebben dus enorm veel positieve beslissingen in de asielpcedures. Deze vrouwen krijgen eindelijk kansen om hun leven opnieuw op te bouwen."

Geweld op basis van geslacht

"Een eerste profiel van vrouwen die wij opvangen zijn vrouwen die slachtoffer zijn van geweld op basis van geslacht", zegt Nathalie Braun. "Zij hebben genitale verminkingen of een gedwongen huwelijk moeten ondergaan. Soms werden zij tijdens hun vlucht misbruikt: dat gebeurt in de kampen waar de sanitaire inrichtingen gemengd zijn of door de smokkelaars. Alleenstaande vrouwen lopen het meeste risico. Het trauma dat ze daarbij oplopen is aanzienlijk en blijvend. Om deze vrouwen zo goed mogelijk te begeleiden richten wij een heel netwerk rondom hen op, met partners die gespecialiseerd zijn in de materie – zoals GAMS bijvoorbeeld – maar ook met gespecialiseerde artsen en psychologen."

Meerdere kinderen

Andere profielen: (jonge) zwangere vrouwen, vrouwen die net bevallen zijn of vrouwen met kinderen. *"De problemen zijn complex", gaat Nathalie verder. "Vrouwen met kinderen zijn vaak getraumatiseerd. Na alles wat de familie heeft meegemaakt, beseffen de vrouwen dat ze eindelijk in veiligheid zijn en dat besef leidt vaak tot een mentale breakdown. Dat vraagt een specifieke begeleiding zoals sensibilisering rond hygiëne, rond het klaarmaken van evenwichtige maaltijden..."* Jonge mama's hebben soms hechtingsstoornissen ontwikkeld tegenover hun kind (bijvoorbeeld, als het kind het gevolg is van een verkrachting) en moeten leren voor hun kind te zorgen. *"Wij stellen alles in het werk om hen de juiste hulp te bieden en dit samen met onze kinderverzorgsters die dagelijks in Louvranges zijn."*

Wat hebben deze vrouwen gemeen? Een echte lijdensweg en de nood aan een begeleiding die hen op weg helpt naar zelfstandigheid.

"Een groot aantal onder hen moet (opnieuw) leren zich te behelpen. Onze werkmethode is daarop gericht, we bieden hen een woonplek aan waar zij de nodige veiligheid vinden."

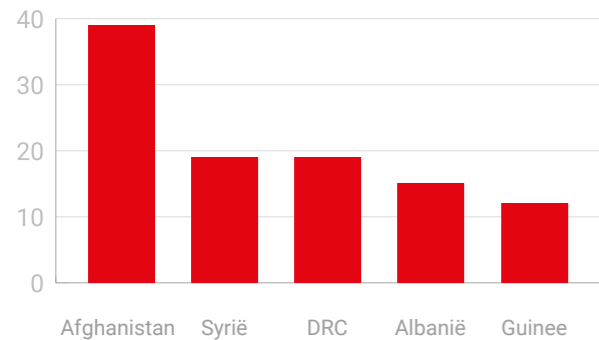
Nathalie Braun, coördinatrice van de Logis.

© Isabel Corthier

5 België: Voogdij Niet-Begeleide Minderjarige Vreemdelingen (NBMV)

In 2016 heeft ons team van 6 professionele voogden 212 NBMV's begeleid, met 112 voogdijen die in 2016 opgestart zijn.

In 2016 kregen 32 jongeren die door Caritas begeleid werden een verblijfsvergunning van beperkte duur en 36 een verblijfsvergunning van onbeperkte duur. 49 jongeren kregen helaas geen verblijfsvergunning op het einde van het jaar. Enkele van deze 49 jongeren zijn 18 jaar geworden en hebben ervoor gekozen om in België te blijven. Zij bevinden zich dus in een irreguliere situatie. Voor een aantal jongeren evalueren de voogd en de advocaat nog de op te starten procedure. Nog andere hebben een bepaalde procedure net opgestart, zoals de

procedure NMBV en de eerste verhoren hebben nog niet plaatsgevonden. 9 jongeren hebben een bevel gekregen het grondgebied te verlaten.

Enkel 3 jongeren hebben van gezinshereniging kunnen genieten en van 1 jongere werd zijn verblijf geregulariseerd.

In 2016 zijn 4 jongeren die door onze voogden opgevolgd werden vrijwillig naar hun land van herkomst teruggekeerd, dat wil zeggen naar Albanië, Marokko en Macedonië (2 jongeren) en dat met de ondersteuning van de Cel Re-integratie van Caritas International.

Bevoorrechte partner: CAW Brabantia

Eerstelijnszorg, voogdij over NBMV's en bezoeken in gesloten centra zijn mogelijk geworden dankzij de nauwe samenwerking tussen Caritas International en CAW Brabantia, antenne Caritas International. Deze antenne bevindt zich in de kantoren van Caritas zelf wat een continue uitwisseling en een constante samenwerking mogelijk maakt.

© Isabel Corthier

6 België: eerstelijnszorg / sociale dienst

Caritas International richt zich binnen haar eerstelijnszorg tot elke buitenlander, ongeacht zijn statuut of nationaliteit. De migranten worden door onze eerstelijnsdienst geholpen (informatie rond sociale rechten, gezinshereniging, verblijfsrecht, een vrijwillige terugkeer of om het even welke andere vraag), doorverwezen naar onze meer specifieke projecten of naar andere diensten of instellingen.

Gezinshereniging

In 2016 heeft de sociale dienst 993 personen ondersteund bij hun aanvraag voor gezinshereniging. De contacten gebeurden ofwel individueel, ofwel via collectieve infosessies.

In 2016 organiseerde de sociale dienst 14 infosessies over gezinshereniging in het Frans en 2 in het Arabisch. In totaal werden via deze weg 260 personen geïnformeerd.

Bezoek in gesloten centra

Alle vreemdelingen die zich zonder de vereiste documenten op het Belgisch grondgebied bevinden alsook de buitenlanders die zich aanbieden bij een grenspost zonder deze documenten, worden in gesloten centra vastgehouden. Caritas International brengt elke week een bezoek aan de gedetineerde migranten van het repatriëringscentrum 127 bis te Steenokkerzeel.

Caritas International verzet zich tegen de detentie van vreemdelingen in het kader van het migratiebeleid. Maar omdat deze praktijk courant is in België, vinden wij het belangrijk de opgesloten migranten regelmatig te bezoeken, hen een luisterend oor te bieden, hen in te lichten over hun rechten, eventueel juridische hulp voor te stellen en hun levensomstandigheden te evalueren. Zo trachten wij de basisrechten van deze personen te garanderen. In 2016 hebben de medewerkers van Caritas International 120 personen opgevolgd die in het repatriëringscentrum 127 bis opgesloten zijn.

"Tijdens onze bezoeken aan 127 bis hebben wij meermaals een man uit Tsjetsjenië ontmoet", verklaart Mélissa de Mets die het centrum elke week bezoekt. "Hij werd al een tijdje vastgehouden, zijn kinderen van 11 en 12 jaar verbleven in een terugkeerhuis in Zulte, met

hun grootmoeder. Waarom de overheid hen gescheiden heeft, is ons niet duidelijk. De vader had er evengoed met zijn kinderen kunnen verblijven. Uiteindelijk werd het gezin erkend en kreeg het het vluchtelingenstatuut. Tijdens de periode van opsluiting hebben de kinderen hun examens gemist en konden zij niet naar school gaan. Voor hen was het gescheiden zijn van hun vader een heel traumatiserende ervaring. Was het echt nodig hen naar een terugkeerhuis te sturen? Het gezin te scheiden?"

Permanenties in Zeebrugge

Verschillende groepen migranten die naar het Verenigd Koninkrijk willen, wagen de oversteek vanuit Zeebrugge. Zij beschikken vaak over weinig middelen, slapen lange tijd op straat en hebben regelmatig te kampen met medische problemen. Zij beschikken doorgaans over weinig informatie over de asielpcedures en over de mogelijkheden die hen in België en in het Verenigd Koninkrijk aangeboden worden.

In samenwerking met Dokters van de Wereld en het Bisdom Brugge richtte Caritas International een verzorgings- en infocentrum op, om te beantwoorden aan de juridische, medische en humanitaire noden in Zeebrugge. Caritas International staat in voor het informatieve en juridische luik van de permanentie. In 2016 hebben bijna 120 personen contact met onze diensten gehad.

Micro-projecten in 2016

- **Up Together:** in samenwerking met Jesuit Refugee Service (JRS) geven wij mensen in een irreguliere situatie tijdelijk onderdak in een gastgezin, waar zij de balans kunnen opmaken en rustig kunnen nadenken over de toekomst.
- **Punt 32:** een onthaalpunt voor kwetsbare personen dat geopend werd door de Pastorale Eenheid Brussel. Tijdens deze permanenties bieden we een luisterend oor en verstrekken we informatie over de sociale rechten, huisvesting, arbeid...

02

Bescherming & weerbaarheid, hand in hand

Weerbaarheid

© Isabel Corthier

1 Burundi: samen een solidair netwerk

Onderlinge solidariteit en een gezamenlijke aanpak van problemen, zorgen voor blijvende resultaten. Ook in moeilijke omstandigheden.

Solidariteit en samenwerking

Sinds 2006 zet Caritas International volop in op familiale landbouw en armoedebestrijding in Burundi. En dat is nodig! Burundi is één van de armste landen ter wereld.

Neem nu de regio Moso. Daar zijn momenteel 6.000 boerenfamilies hard aan het werk. Met onze lokale partners begeleiden we hen, maar de boeren leren vooral veel van elkaar. We tonen hoe ze meer kunnen produceren, hebben het over het belang van gevarieerd voedsel, helpen bij het aanleggen van een moestuintje. We laten zien hoe terrassen en grassen verhinderen dat de grond met de regen van de heuvel naar beneden glijdt. We promoten een combinatie van landbouw, veeteelt en bosbouw. De druk op het milieu wordt op die manier beperkt en de diversiteit zorgt voor meer inkomsten.

Het is de bedoeling dat de boeren niet alleen genoeg voedsel produceren voor hun gezin maar ook overschotten waarmee ze naar de markt kunnen trekken. Voor Caritas gaan begeleiding op maat en solidariteit en samenwerking hand in hand. Zo zijn er onder andere solidariteitsgroepen die zorgen dat de eerste jongen van de geitjes die we verdelen, verder verdeeld worden onder de boeren die nog geen geiten houden. Dankzij een oproep aan onze donateurs in december kunnen we onder meer 806 geiten en 141 bokken verdelen.

Socio-economische onrust

De golf van onrust in Burundi begon in april 2015, toen president Pierre Nkurunziza aankondigde dat hij kandidaat was voor een derde ambtstermijn. Ondanks aanhoudende straatprotesten tegen zijn kandidatuur - velen zijn van oordeel dat die ongrondwettelijk is - zette Nkurunziza door.

Op 21 juli won hij de controversiële presidentsverkiezingen. Sindsdien zijn honderden mensen gedood. Meer dan 300.000 Burundezers zijn

op de vlucht uit vrees voor geweld. Vooral naar de buurlanden Tanzania en Rwanda waar Caritasteams voor opvang zorgen. Zij die blijven, leven in onrust en onzekerheid. Ze leven van dag tot dag.

Inkomsten en rampenparaatheid

Caritas International blijft in deze moeilijke context, samen met haar lokale partners en de boeren, ijveren voor een menswaardig leven in solidariteit met de armsten. Politieke instabiliteit is echter een spelbreker. Ze verstoort de economie, smooit de ondernemingsgeest. Langetermijnwerk is in sommige regio's niet gemakkelijk. Zoals in de provincie Rutana bijvoorbeeld – ook nog eens getroffen door zware overstromingen. Daar geven we mensen de kans om te werken binnen gemeenschapsprojecten (bv het herstellen van de weg en de irrigatiekanalen). In ruil hiervoor krijgen ze geld om het nodige aan te kopen. Tegelijkertijd werken we samen aan een rampenplan en concrete maatregelen om crisissituaties zo veel mogelijk te vermijden of in ieder geval beter het hoofd te kunnen bieden: herbebossing, brandpreventie, spaargroepen...

© Isabel Corthier

Fideste UCURU, colline Musumba, Kinyinya, schatbewaarster van Twitezimbere, een vrouwengroepering:

"Voor het laten kiemen van zaden gebruikten onze mannen plastic zakken. Die zakken vormen een bescherming tegen termieten. Plastic is echter niet goed voor het milieu. Een van de mensen van Caritas heeft ons gevraagd om eens na te denken over het maken van mandjes met bananenblaren. We waren verrast. Wisten niet hoe dat moest. We hebben wat rondgevraagd. Toen bleek dat Berchmans Singanya in een ver verleden al dergelijke mandjes gefabriceerd had. Hij heeft het ons geleerd. In het begin was het lastig, het vlotte niet en we hadden niet onmiddellijk het nodige materiaal maar nu slagen we erin per persoon 30 mandjes per dag klaar te krijgen. Wij, maar ook onze mannen, zijn enthousiast. Na verloop van tijd worden de banenbladeren afgebroken en worden ze mest voor de plant, wat een goede zaak is. Bovendien verdienen we met ons werk extra geld voor het gezin. De helft van de opbrengst gaat naar onze organisatie, een vrouwenvereniging voor onderlinge solidariteit, solidair sparen en leningen. We zullen er nieuwe projecten mee opzetten. De andere helft gaat naar de leden van onze vereniging."

© Soprad

"Mensen de middelen en de goesting geven om de problemen aan te pakken, dat is wat we doen."

Grégory Claus, programmabeheerder Burundi.

2 Ethiopië: voedselzekerheid en herstelmechanismen

Beschikbaarheid van drinkwater en veevoeder resulteert in een sterkere en grotere veestapel; responsabilisering van vrouwen en werkgelegenheid maken dat huishoudens beter opgewassen zijn tegen tegenslagen; werkgelegenheid en coöperatieve vormen van sparen brengen hoop en toekomst voor jongeren. Een benadering van weerbaarheid vanuit verschillende hoeken.

Dit project werd meegefinancierd door de Europese Unie en uitgevoerd van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2016 door een consortium, waar, naast Caritas International en haar partner ECC-SDCO (Ethiopian Catholic Church – Social and Development Coordinating Office), ook iDE, VITA en AMREF deel van uitmaakten. Caritas International en ECC-SDCO waren verantwoordelijk voor de veeteelt- en werkgelegenheidscomponenten van het programma, terwijl AMREF, iDE en VITA respectievelijk gezondheidszorg en gewasproductie voor hun rekening namen. 7.200 huishoudens hebben hun levensomstandigheden verbeterd.

Voedselonzekerheid en armoede: verschillende oorzaken

Heel wat huishoudens in de Southern Nations Nationalities and Peoples Regional State (zuidwesten van Ethiopië) gaan gebukt onder ernstige en vaak chronische voedselonzekerheid en armoede. In de drie districten van de Wolaita Zone (Damot Pulasa, Dugna Fango en Boloso Sorie) waar we actief zijn, gaat het om ongeveer 425.000 inwoners.

Oorzaken? Minder landbouwgrond per huishouden (gemiddeld 0,2 ha, 10% van de huishoudens zijn landloos), dalende bodemvruchtbaarheid ten gevolge van intensief gebruik van gronden, onregelmatige regenval en droogteperiodes, gewas- en dierziekten, weinig opportuniteiten voor het ontwikkelen van inkomsten-genererende activiteiten en/of het ontbreken van werkgelegenheid buiten de landbouw.

Vrouwen en werkloze jongeren vechten terug

Caritas International is er met haar partner ECC-SDCO (Caritas Ethiopië) in geslaagd 1.800 vrouwen samen te brengen in spaar-en-kredietgroepen. Elk van de vrouwen kreeg een drietal geiten of schapen als startkapitaal en ondersteuning bij het ontwikkelen van inkomsten genererende activiteiten. Volgens een voorzichtige schatting zou ongeveer 65% van de vrouwen erin geslaagd zijn dankzij deze activiteit een melkkoe te verwerven, wat een directe impact heeft op de voeding van de gezinsleden, in het bijzonder de kinderen. De spaar-en-kredietgroepen zijn erin geslaagd aanzienlijke sommen te sparen, die dan weer gebruikt worden voor het verstrekken van leningen voor inkomsten-genererende activiteiten van de leden.

Caritas heeft de productiviteit van de veeteelt opgevoerd door het aanleggen van vijf drinkplaatsen voor vee (elk met een capaciteit van 3.750 m³, voldoende om te voorzien in de dagelijkse waterbehoefte van ongeveer 1.000 stuks vee). We introduceren een hoger-productief runderras en verbeterde voedergewassen.

132 voorheen werkloze jongeren, die georganiseerd werden in groepen en geïnvesteerd hebben in een kippenwekerij of het vetmesten van runderen, schapen of geiten, hebben vandaag een inkomen.

En niet onbelangrijk: de betrokken gemeenschappen werden ook getraind in disaster risk reduction (beperking van de risico's bij eventuele rampen) en early warning (waarschuwingssysteem).

© Caritas

© Caritas

... "Ik leefde in een nachtmerrie maar die is nu voorgoed voorbij."

Tadelech is 40 jaar. Zij woont in Damot Pulasa (Golo Shanto Kebele). Zij heeft vier kinderen. Haar man overleed zes jaar geleden. Toen hij nog leefde, konden ze al nauwelijks de eindjes aan elkaar knopen. Na zijn dood was het ellende troef. Ze kon haar stuk land niet bewerken bij gebrek aan financiële middelen en er was geen vraag naar vrouwelijke dagloners. Het geld dat ze verdiende met het produceren van lokale alcohol – na het afsluiten van een kleine lening – was nauwelijks genoeg om haar kinderen één dag per week eten te geven.

"In 2014 werd ik door het Ontwikkelingscomité geselecteerd als een van de armsten van onze kebele om mee te doen met het Caritasprogramma. Eerst kregen we uitleg over het belang van samenwerken. En we leerden hoe we herkauwers konden kweken. Ik kreeg drie vrouwelijke schapen en heb hen heel goed verzorgd. Na drie maanden kwam er een bokje ter wereld en na vier maanden hadden de overige schapen ook elk 2 lammetjes. Ik heb de bok na zes maanden verkocht voor 1.100 birr – hiermee kon ik mijn lening afbetalen en meer drank produceren. Met de opbrengst van de 4 andere schapjes kocht ik een drachtige koe."

De groep die opgericht werd om de vrouwen een kans te geven geld te verdienen, is ondertussen een spaar- en krediet coöperatieve geworden. Dankzij kortlopende leningen heeft Tadelech haar handeltje en haar boerderijtje kunnen uitbreiden.

"Ik leefde in een nachtmerrie maar die is nu voorgoed voorbij. Vandaag heb ik een melkkoe en twee drachtige schapen. Ik heb een dagloner kunnen inhuren voor mijn boerderijtje en heb een goede oogst gehad. Ik heb materiaal gekocht om mijn strodak te vervangen door een ijzeren plaat. Ik heb nu een inkomen van 300 birr per week terwijl dat vroeger maar 100 was. Ik kan mijn kinderen drie keer per dag eten geven en naar school sturen. Dankzij het project ben ik nu een gerespecteerde vrouw met een doorsnee inkomen."

3 Libanon: traumaverwerking en onderwijs

Speciale aandacht gaat naar de kinderen. Wij helpen vluchtelingenkinderen bij het verwerken van hun traumatische ervaringen en zorgen dat ze school kunnen lopen. Ook kansarme Libanese kinderen helpen we op de schoolbanken: een noodzakelijke voorwaarde voor een hoopvolle toekomst.

Basisbenodigheden

Minstens 1 op 4 inwoners van Libanon is een Syrische vluchteling. De meesten onder hen wonen in niet-officiële kampen, huren een kamertje van Libanezen tegen woekerprijzen of zoeken beschutting in leegstaande gebouwen. Ze hebben alles achtergelaten, hun spaargeld raakt snel op, werk vinden is quasi onmogelijk. De noden zijn schrijnend. Aardappelen en rijst, veel meer staat er vaak niet op het menu.

Caritas International steunt de activiteiten van haar partner Caritas Libanon:

Via verschillende centra over het hele land:

- (bonnen voor) voedsel
- (bonnen voor) basisbenodigheden (hygiënekits, dekens, kleren...)
- financiële hulp voor huur
- medische en psychologische zorg via o.m. mobiele klinieken
- juridische bijstand

Terug naar school

Kinderen en adolescenten op de vlucht zijn bijzonder kwetsbaar. Zij leven in piepkleine ongezonde appartementen of krotten, hebben nauwelijks toegang tot medische zorg. Verveling leidt tot geweld, alcohol, drugs en criminaliteit. Armoede verplicht hen in het zwart te klussen met alle risico's van dien (mishandeling, prostitutie, mensenhandel)...

Kinderen horen eigenlijk op school te zitten maar dat is jammer genoeg niet voor iedereen evident want de klassen in het officiële onderwijs zijn overbevolkt. Ouders zien zich bovendien vaak verplicht de kinderen te laten werken, omdat ze onvoldoende inkomsten hebben. Als de vluchtelingenkinderen al een plaats krijgen op school, dan is de kans dat ze de school na korte tijd de rug toekeren bijzonder groot. En wel om diverse redenen. Vele kinderen kampen met trauma's en stress, ze hebben afschuwelijke dingen meegemaakt. Ze kunnen zich moeilijk concentreren op de leerstof en passen zich moeilijk aan aan hun nieuwe omgeving. In Syrië krijgen de kinderen wiskunde en wetenschappen in de Arabische taal. In Libanon gebeurt dit in het Frans of het Engels waardoor kinderen moeilijk kunnen volgen, en al zeker niet als ze maanden geen schoolbank meer hebben gezien.

De schooluitval, vooral bij de vluchtelingenkinderen, en het herhaaldelijk zitten blijven, vormen een groot probleem.

Septembercampagne

In september, als ook onze kinderen terug naar school trekken, lanceren we een campagne 'terug naar school' voor de Syrische vluchtelingenkinderen. Met een radio-spot, heel wat informatie op onze website, via facebook en twitter, een brief aan onze sympathisanten en een campagnemagazine roepen we op tot solidariteit. Dat kan niet alleen door geld te storten maar ook door de vluchtelingen een hart onder de riem te steken met woorden van hoop. Rita Rhayem, de directrice van Caritas Libanon, komt speciaal naar België om onze actie te ondersteunen. Zij gaat in dialoog met het personeel, met een aantal van onze schenkers en met journalisten en kaart de explosieve situatie in haar land aan bij politici.

Caritas Libanon heeft al meer dan 10 jaar een programma lopen in Bourj Hammoud, een arme voorstad van Beiroet, dat met succes het schoolverzuim heeft doen dalen. Het heeft navolging gekregen op verschillende andere locaties. Dankzij de vrijgevigheid van heel wat schenkers kan Caritas onder meer haar activiteiten uitbreiden naar Furn El Chebbak, een voorstad ten zuiden van Beiroet.

Morgen terug naar school! Ook voor vluchtelingenkinderen in Libanon. Deel je woorden van hoop op [caritasinternational.be](https://www.caritasinternational.be) #refugees2school

Septembercampagne op twitter.

"De noden zijn echt enorm, met onze uitgebreide expertise en ervaring doen we wat we kunnen om zoveel mogelijk mensen te helpen."

Rita Rhayem, directrice Caritas Libanon.

Opvoeden tot wereldburgerschap

Jongeren inkijk geven in de leefwereld van jonge Syrische vluchtelingen en hen uitnodigen om op een creatieve manier boodschappen van hoop te brengen: dat is het opzet van onze actie Kerst op de Vlucht. Voor de begeleiders is een uitgebreid educatief pakket beschikbaar. 28 scholen, dat zijn 1.038 leerlingen, schreven een kaart of een brief aan een leeftijdgenoot in Libanon. Hetzelfde deden 15 afdelingen van verschillende jeugdbewegingen, dat zijn 581 jongeren. Caritas Libanon verdeelt deze post en organiseert op haar beurt een aantal educatieve activiteiten hierrond.

© Isabel Corthier

4 DR Congo: early warning systeem voor een adequate humanitaire tussenkomst

Hoe sneller noodsituaties gesignaleerd worden, hoe sneller de bevolking kan reageren zodat de gevolgen ervan beperkt blijven.

Er zullen altijd noodsituaties zijn waarbij snelle hulpverlening levens redt: geweld tegenover vrouwen en kinderen, gewapende conflicten, voedseltekorten, epidemieën, natuurrampen. Caritas International België heeft heel wat ervaring op het vlak van humanitaire hulpverlening in de voormalige Evenaarsprovincie, DR Congo, en dat in diverse domeinen. In 2016 werken we samen met Unicef, aan een efficiënter systeem om noden te signaleren en de kwaliteit van de tussenkomsten te verhogen.

Lokaal netwerk

Caritas kan rekenen op een sterke gedecentraliseerde aanwezigheid van de katholieke Kerk in de hele regio: dat betekent onder meer 6.500 basissgemeenschappen, 143 parochieverantwoordelijken met hun assistent, 7 diocesane verantwoordelijken. Allemaal mensen die hun ogen kunnen open houden en onrustwekkende ontwikkelingen signaleren.

Samenwerking en vorming

Technische vorming van de betrokkenen en een efficiënt systeem van registreren zijn hier uiterst belangrijk. Bij elk probleem wordt gevraagd een fiche in te vullen met volgende gegevens: type probleem (natuurfenomeen, gewapende aanval, epidemie, mensen die zich verplaatsen, seksueel geweld, diefstal of vernielingen...), aantal slachtoffers, de precieze locatie, de gevolgen, toegankelijkheid van het gebied waar het probleem zich heeft voorgedaan. Deze gegevens worden zo snel mogelijk doorgespeeld naar de (lokale) overheden, Unicef, ngo's of andere humanitaire organisaties al naar gelang het probleem.

Maandlijks maken de verschillende regio's een overzicht. Daarin wordt ook melding gemaakt van de actie die ondernomen werd door Caritas of anderen, en de evolutie van de situatie. Op die manier kunnen bepaalde tendensen in kaart gebracht worden en kunnen we samen met alle betrokkenen werken aan een betere hulpverlening en aan preventie. De geregistreerde gegevens laten aan alle betrokkenen toe om te zien wat er werkt en wie goed werk levert in een specifieke context. We kunnen hiermee ook lokale overheden en ngo's overtuigen om gezamenlijk bepaalde problemen aan te pakken en de financiering sturen, zodat ze op een efficiënte manier aangewend wordt.

Uittreksel registratie noodsituaties: Lisala december 2016

Op zondag 15/12/2016 om 17 uur, werd de stad Lisala getroffen door een hevige wind. Dit duurde maar een tiental minuten; er werden huizen en lagere en middelbare scholen vernield. Een persoon werd dood gebliksemd. Het dak van een aantal scholen werd compleet vernield. 2.172 leerlingen zijn hiervan het slachtoffer. Sommigen zijn van school veranderd, een deel van hen gaat nog slechts deeltijds naar school en anderen blijven gewoon thuis. De provinciale regering heeft voor platen gezorgd om de daken te herstellen. Mensen die niet thuis kunnen blijven wonen, werden ondergebracht bij gastgezinnen.

Identificatie van de slachtoffers en evaluatie van de schade: Caritas Lisala.

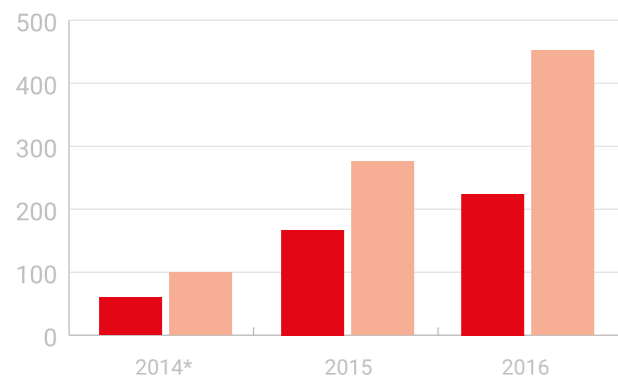
Verdelen van platen voor de beschadigde daken: provinciale regering.

5 België: hervestiging

'Hervestiging' bestaat erin vluchtelingen van een land waar zij bescherming zochten over te brengen naar een derde land waar zij een duurzaam verblijfsrecht krijgen. Deze maatregel biedt een oplossing voor personen die niet naar hun land van herkomst kunnen terugkeren, maar ook niet in hun eerste opvangland kunnen blijven wegens gebrek aan bescherming en integratieperspectieven.

Sinds 2009 voert België regelmatig hervestigingsoperaties uit, in samenwerking met het Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties (UNHCR) en de Europese Unie. België organiseert dus, ter aanvulling van zijn asielbeleid, de overbrenging van een aantal vluchtelingen om hen bescherming te bieden, hen verblijfsrecht op zijn grondgebied te geven en hen te integreren.

In 2016 heeft de Belgische regering zich ertoe verbonden om 550 personen, hetzij 450 Syriërs en 100 Congolezen, te hervestigen. In totaal zijn er effectief 452 personen in België aangekomen, 448 Syriërs en 4 Congolezen. Caritas International heeft 224 mensen daarvan begeleid in hun eerste stappen naar integratie in België. In totaal werden 390 personen die deel uitmaakten van het hervestigingsprogramma door onze diensten begeleid.

*De aankomsten zijn officieel pas in 2015 begonnen, maar verscheidene personen die door Caritas geholpen werden, waren al in 2013 aangekomen.

 Door Caritas geholpen
 In België aangekomen

"Wij organiseren voor deze personen een kwaliteitsvolle begeleiding gedurende maximum 2 jaar. Dankzij onze culturele bemiddelaars bouwen wij bruggen, werken wij aan de lokale verankering en de inschakeling in de gemeenschap waar zij opgevangen worden en organiseren wij collectieve info- en uitwisselingsessies. Velen onder hen hebben trauma's opgelopen of kunnen hun gezin niet laten overkomen en dat doet hen enorm veel verdriet."

Elisabeth Verniers, coördinatrice van het project.

In 2016 wijzigde de regering het opvangsysteem voor deze personen: "Vroeger werden zij gedurende 1 jaar opgevangen in een woning die door een OCMW ter beschikking gesteld werd en kregen zij financiële steun", verklaart Elisabeth Verniers. "Nu mag die opvang niet langer dan 6 maanden duren, in een lokaal opvanginitiatief (LOI). De mensen krijgen enkel materiële steun. Werken aan de autonomie van deze personen is dus ingewikkelder geworden. Wij ondervinden ook andere problemen, zoals het gebrek aan psychologische ondersteuning, de wachttijden om een taalcursus te starten..."

© Caritas

6 België: zelfstandigheid voor kwetsbare vluchtelingen

Het project "Begeleiding naar zelfstandigheid" werd in maart 2016 opgestart. Het project focust op personen die een verblijfstatuut hebben gekregen en daarom de opvangstructuren voor asielzoekers moeten verlaten maar problemen kunnen ervaren bij die overgang naar autonomie omwille van een bijzondere kwetsbaarheid: lichamelijke beperking, medisch of psychologisch probleem, zwangerschap, pril moederschap, hoge leeftijd, groot aantal kinderen, isolement, analfabetisme...

We willen de overgang naar autonomie zo goed mogelijk laten verlopen via huisvesting in individuele woningen (in Brussel, Luik en Antwerpen) en dit voor een periode van 3 tot 6 maanden. We zorgen voor een aangepaste sociale begeleiding door een "integratiecoach" en een specifieke ondersteuning bij het zoeken naar een definitieve woning op de private markt.

Het project telt 160 plaatsen verdeeld over 40 woningen.

In 2016 werden 31 gezinnen, ofwel 89 personen, gehuisvest.

"23 van de 31 gezinnen zijn op verschillende vlakken kwetsbaar te noemen", vertelt Ariane Dewandre, verantwoordelijke van het project. "De combinatie van verschillende problemen maakt hen nog kwetsbaarder."

De eerste resultaten van het project zijn bemoedigend. Ariane Dewandre: "In 2016 hebben wij al deze gezinnen kunnen begeleiden naar een definitieve woning." Maar er zijn een aantal problemen: "Gemiddeld duurt het verblijf in onze transituizen 3 tot 4 maanden, wat heel kort is. We willen de mensen grondig voorbereiden op een zelfstandig leven: hen leren hoe hun budget, hun woning, hun administratie te beheren, hoe ze een persoonlijk netwerk kunnen opbouwen – maar dat alles vergt tijd. De invulling van dringende zaken als de inschrijving in een school of psychologische of medische ondersteuning al naar gelang de persoon, en het zoeken naar een woning laten weinig tijd over voor een echte voorbereiding op autonomie."

Zahra, afkomstig uit Irak

Zahr vluchtte met haar 4 kinderen en wordt vandaag begeleid door Caritas in het kader van het project Begeleiding naar zelfstandigheid: "Onderweg was ik bang om mijn kinderen te verliezen. Toen we aan de Turkse kust kwamen, moesten we nog meer dan een uur stappen om de zee te bereiken. Andere Irakezen hebben mij met de kinderen geholpen. Zodra we bij het vaartuig – een kleine opblaasboot – aankwamen, zeiden de mensensmokkelaars mij dat er geen plaats meer was voor mijn zoon. Ik heb geroepen, geschreeuwd dat ze ons niet mochten scheiden. Ik was in alle staten. Mijn zoon droeg een rugzak. Zij hebben die afgenomen en weggegooid. Zonder de zak mocht hij instappen. Uiteindelijk zijn we samengebleven. Ik herinner me dat het strand vol lag met achtergelaten zakken en kledij."

© Isabel Corthier

7 België: zelfstandigheid voor kwetsbare minderjarigen

Caritas heeft eveneens twee projecten opgestart die gericht zijn op begeleiding naar autonomie van Niet-Begeleide Minderjarige Vreemdelingen (NBMV) die een statuut verkregen hebben; het ene project loopt in Brussel (sinds juli 2015), het andere in Luik (sinds juni 2016).

De doelstellingen van het project Youth in Transit zijn:

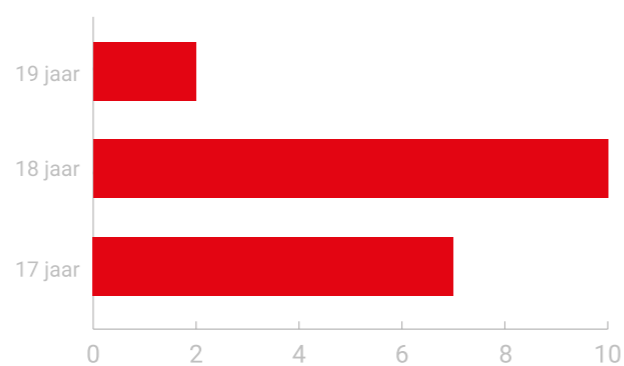
- de ontwikkeling en de autonomie van de jongere en de versterking van zijn vaardigheden om een zelfstandig leven te leiden,
- de overgang van materiële hulp (in de opvangstructuren voor asielzoekers) naar financiële hulp van het OCMW en de opening van sociale rechten vergemakkelijken,
- de jongeren tips aanreiken voor hun integratie in België.

De jongeren worden per twee of drie ondergebracht in een appartement of in een studio. Zij krijgen ondersteuning van verschillende opvoeders en maatschappelijk assistenten.

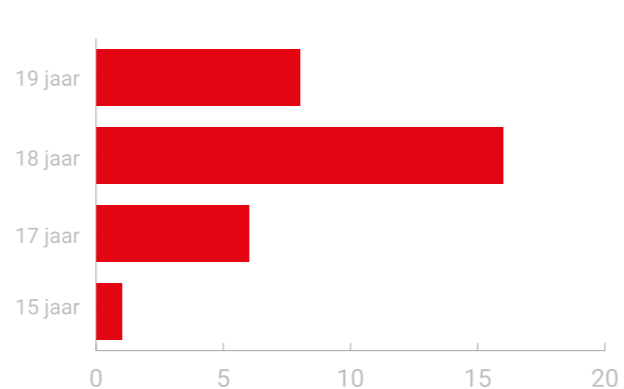
"Ons doelpubliek bestaat uit jongeren tussen 16 en 18 jaar die een statuut hebben verworven of veel kans maken een statuut te krijgen. We begeleiden hen op de weg naar een zelfstandig leven. De jongeren in ons project wonen in appartementen, samen met anderen of alleen. In totaal hebben we 40 beschikbare plaatsen, verspreid over 3 wijken in Luik. Momenteel wonen er 31 jongeren in onze opvangstructuren. Ze komen uit Afghanistan, Eritrea, Somalië en Syrië. Deze jongeren hebben het vaak heel moeilijk, ze hebben ondanks hun jeugdige leeftijd al dingen meegemaakt die wij ons niet kunnen voorstellen. Een nieuw leven opbouwen is dan verre van gemakkelijk", aldus Catherine Henrotte, verantwoordelijke van het project in Luik.

In 2016 hebben wij via deze weg 50 jongeren opgevangen: 31 in Luik, allemaal mannen, en 19 in Brussel, waaronder twee jonge vrouwen.

Leeftijd van de jongeren in Brussel

Leeftijd van de jongeren in Luik

8 België: integratie met focus op huisvesting

In 2016 bleef Caritas International verder werken aan het toegankelijk maken van de woningmarkt voor vluchtelingen en de begeleiding bij hun eerste stappen naar integratie, het sensibiliseren van eigenaars en het ondersteunen van de integratie van kwetsbare doelgroepen.

Centraal in het werk van het team Integratie zijn de drie "Housingcafés" die in Luik, Brussel en Antwerpen georganiseerd worden, met twee sessies per week in elke stad. De toegang tot huisvesting is zeer moeilijk voor een vluchteling die net zijn erkenning heeft gekregen. Hij heeft immers maar twee maanden om de opvangstructuur te verlaten. Het Housingcafé begeleidt de vluchtelingen in hun zoektocht naar huisvesting. Professionelen en vrijwilligers van Caritas helpen hen daarbij.

Enkele belangrijke cijfers:

In totaal hebben de drie Housingcafés samen 824 personen geholpen in hun zoektocht naar een woning. In bijna 15% van de gevallen kon een woning gevonden worden via Caritas of een van de solidaire eigenaars uit de database. In bijna 38% van de gevallen hebben de door het Housingcafé geholpen personen op autonome wijze een woning gevonden. "Zij zijn opnieuw gemotiveerd door hun bezoek aan het Housingcafé en hebben geleerd hoe zij moeten zoeken en hoe zij zich tot een eigenaar moeten richten. Zo kunnen zij op zelfstandige wijze zelf zoeken", licht Sofie De Mot, projectverantwoordelijke, toe. In totaal vonden 52% van de bezoekers een woning.

Nabil en Fadia

Syriërs en ouders van twee kinderen, hebben eind 2015 het statuut van vluchteling in België gekregen. "Wij hadden twee maanden om het opvangcentrum voor asielzoekers te verlaten en een woning te vinden." Een woning vinden op de huurmarkt. Zonder kennis van de Franse taal. Zonder geld. Kortom, een onmogelijke zaak. "Caritas International heeft ons geholpen", getuigt Nabil. "Dankzij de integratiecoach van Caritas hebben we Catherine en haar echtgenoot ontmoet, onze eigenaars, en hebben wij ons hier kunnen vestigen."

© Karen Nachtergaele

		Aantal deelnemers Housingcafé	Huisvesting gevonden via Housingcafé				Totaal aantal dossiers	
			via Caritas zelf	Via een solidaire eigenaar	Op zelfstandige wijze	Totaal gevonden woningen		
Luik	2015	37	1	9	6	16	7	39
	2016	324	24	12	71	107	52	266
Antwerpen	2016	137	18	5	43	66	20	152
Brussel	2016	326	6	15	114	135	38	173
		824	49	41	234	324	117	630

9 Vrijwillige terugkeer

Bepaalde omstandigheden kunnen migranten of (ex) asielzoekers tijdens hun verblijf in België ertoe brengen een terugkeer naar hun herkomstland te overwegen. Om hen een waardige terugkeer te garanderen is een goede voorbereiding van hun vertrek noodzakelijk. Vrijwillige terugkeer neemt meer en meer een belangrijke plaats in binnen het Belgische migratiebeleid. De begeleiding in de voorbereiding van de terugkeer is essentieel. Daarom is het voor ons van cruciaal belang tijd uit te trekken om de kandidaten voor te bereiden op hun terugkeer, hen te steunen opdat zij, onder meer, afscheid kunnen nemen van hun migratieproject in België.

In 2016 heeft de sociale eerstelijnsdienst 773 personen begeleid, hetzij 590 dossiers van vrijwillige terugkeer. 451 dossiers hebben effectief geleid tot een vertrek. De meeste teruggekeerde personen zijn afkomstig uit Oekraïne, Brazilië, Georgië, Rusland en Algerije.

Re-integratie na terugkeer

Voor Caritas International stopt de begeleiding niet aan de grens. Wij focussen ook op re-integratie na de terugkeer.

© Caritas

In 2016 nam de begeleiding bij re-integratie toe: inderdaad, 551 personen (370 dossiers) zijn teruggekeerd met ondersteuning bij re-integratie. 128 van de 370 dossiers werden door de sociale dienst overgemaakt aan de cel Re-integratie.

2011	2012	2013	2014	2015	2016
426	635	762	430	366	551

"Deze tendens is begonnen in oktober 2015", licht Hermien Wittouck, coördinatrice van de cel Re-integratie na terugkeer, toe. "Meer personen zijn naar Irak teruggekeerd en meer personen beëindigen hun verblijf in België tijdens de procedure."

Conferentie van de partners in Georgië

In 2016 organiseerde de cel 'Re-integratie na terugkeer' een conferentie in Georgië voor alle actoren die betrokken zijn in het gebied Kaukasus, in het bijzonder voor onze lokale partners die zorgen voor de begeleiding na de terugkeer.

Ine Lietaert, onderzoekster aan de universiteit van Gent, toonde daar de resultaten van haar onderzoek over de terugkeer naar Georgië en Armenië 'A multi-sited, longitudinal study on the return processes of Armenian and Georgian migrants'.

Hermien Wittouck: "De deelnemers hebben er ook een opleiding over de sociale begeleiding en de uitdagingen in de begeleiding na de terugkeer gevolgd. De opleiding werd ook in het Russisch gegeven, wat echt uniek was! Zo zijn ze beter gewapend om te werken met mensen die terugkeren en weten ze beter hoe ze moeten omgaan met de problemen die deze personen ervaren."

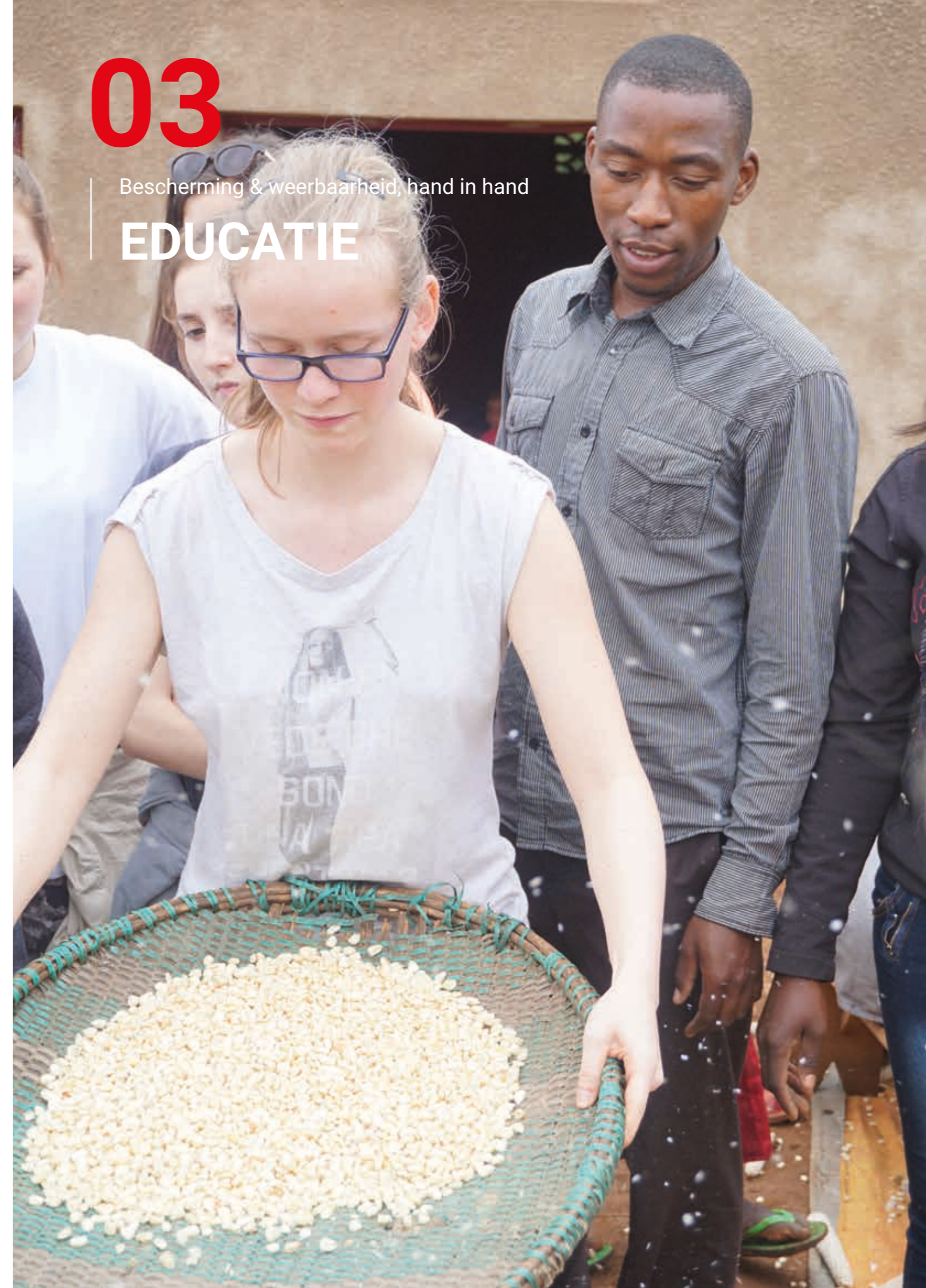
Uitwisseling te Augsburg

De cel 'Re-integratie na terugkeer' heeft ook nog een tweede uitwisseling georganiseerd in Augsburg, Duitsland, met de Europese partners en de partners van de landen van herkomst. Doel? Deze partners opleiden voor de begeleiding bij vertrek van mensende die steeds kwetsbaarder lijken te worden.

03

Bescherming & weerbaarheid, hand in hand

EDUCATIE

Nieuwkomers in onze samenleving: een ontdekkingsstocht met jongeren

Geleidelijk aan stromen steeds meer kinderen met een vluchtverleden door naar de reguliere klassen. Maar zijn onze leerlingen hierop voorbereid? Kunnen ze zich inleven in de situatie van die kinderen? Staan zij open voor 'die andere'? Kunnen ze kritisch omgaan met de mediaberichten rond onze multiculturele samenleving?

Caritas International bereidt leerlingen voor via haar gevarieerd educatief aanbod. Ze informeert en engageert jongeren rond het thema 'asielzoekers, vluchtelingen en migranten', via workshops, lesmateriaal en acties. En ze ondersteunt schoolteams via coaching en navorming. Leerkrachten die rond het thema aan de slag gaan, kunnen steeds bij Caritas International terecht met hun vragen en verzoeken voor ondersteuning.

Caritas International breidt haar educatief aanbod verder uit in 2016 met nieuw online lesmateriaal. Zo ondersteunt ze de groei naar meer begrip en openheid voor asielzoekers, vluchtelingen en migranten in de klas en erbuiten.

Samen met KU Leuven ontwikkelde Caritas International een 'In de kijker' (educatief dossier) voor de Thomaswebsite: 'Vluchtelingen in België: de verhalen achter de mediaberichten'. Hierin vinden leerkrachten niet alleen achtergrondinformatie over het thema, maar ook tal van suggesties en audiovisuele materialen voor in de klas. Dit dossier is op maat van de lessen rooms-katholieke godsdienst, maar is ook geschikt voor een ruimere aanpak op school.

© Karen Nachtergaele

Onze projecten educatie

Over migranten, asielzoekers en vluchtelingen:

- Workshops in de klas: 'Between 2 worlds'
- Acties: 'Kerstmis op de vlucht' – toon jouw solidariteit met Syrische vluchtelingenkinderen in Libanon door het schrijven van een brief
- Didactisch materiaal: 'Kerstmis op de vlucht'; 'Vluchtelingen in België: de verhalen achter de mediaberichten'
- Trajecten: intensieve ondersteuning op secundaire scholen
- Nascholing: individuele navorming en pedagogische studiedagen op maat

Over internationale samenwerking:

- Didactisch materiaal: 'Umurima', web-documentaire over landbouwcoöperaties en voedselzekerheid
- Inleefreis in samenwerking met La Libre Belgique: 'Move with Africa' trok in 2016 met de leerlingen van het Instituut Saint Roch uit Theux naar Rwanda

04

Bescherming & weerbaarheid, hand in hand

BELEIDSBEÏNVLOEDING

Waarom beleidsbeïnvloeding?

Beleidsbeïnvloeding – of ‘belangenbehartiging’ – is werk van wikken en wegen, van luisteren en praten. Het betekent met één oog kijken naar wat er op politiek niveau gebeurt, en met een ander oog naar wat we op het terrein zien gebeuren. Politieke beslissingen worden nooit plots genomen. Aan beleidsverklaringen en wetsvoorstellen gaan maanden, soms jaren werk vooraf. Idealiter gebeurt dat in samenspraak met het middenveld, zodat we mee kunnen nadenken over hoe we kunnen samenwerken aan een betere wereld. Maar soms vallen beslissingen ook uit de lucht. En hebben ze directe gevolgen voor wat we zelf doen of willen doen. Soms zijn die gevolgen positief, soms ook nefast.

Via haar advocacywerking probeert Caritas International bijvoorbeeld de rechten van asielzoekers te verdedigen en te garanderen dat die gerespecteerd worden. Maar net zo goed denken we samen met andere ngo's na over hoe we ons als middenveld kunnen positioneren ten opzichte van thematische beleidsdocumenten die betrekking hebben op thema's die vaak de spil vormen van onze internationale samenwerking. Thema's als noodhulp bijvoorbeeld, en hoe die noodhulp menswaardig moet blijven.

Publicaties

In het rapport 'Omdat elk leven telt: naar een sterker Belgische humanitair beleid', onderzochten we samen met andere Belgische humanitaire ngo's hoe de Belgische overheid de voorbije vijf jaar haar humanitaire taken heeft ingevuld. Er is de afgelopen jaren hard getimmerd aan het kader voor humanitaire hulp, waarbij onder meer de humanitaire principes in de wet zijn vastgelegd. Maar er blijven grote vragen, bijvoorbeeld rond de toepassing van Disaster Risk Reduction of de voorspelbaarheid en flexibiliteit van de beschikbare middelen. Terwijl de opeenvolgende ministers elk vaak constructieve acties op poten zetten, ontbrak het de afgelopen jaren vooral aan continuïteit en voorspelbaarheid.

Maar we dachten ook na over andere thema's, zoals voedselzekerheid. We publiceerden samen met andere organisaties een balans van de financiële bijdrage van het Belgische ontwikkelingsbeleid aan de familiale landbouw. En in oktober organiseerden we ter gelegenheid van de

Wereldvoedseldag samen met de partners van de Coalitie Tegen de Honger een rondetafel in het Federaal Parlement in aanwezigheid van parlementsleden. Onderwerp van debat was de nieuwe Strategienota Landbouw en Voedselzekerheid. Met de Coalitie formuleerden we er een aantal aanbevelingen over de rol van de privésector en de rol van boerenorganisaties.

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

In 2015 werden de nieuwe Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen geformuleerd en aangenomen door de leden van de Verenigde Naties, waaronder ook België. Deze doelstellingen vormen een soort van ideaalpakket dat, indien gerealiseerd, een meer rechtvaardige wereld zal garanderen. Maar voor we zover zijn, staat er ons nog heel wat te doen. De doelstellingen geven ons vandaag een breed kader waartoe en waarin we ons als organisatie kunnen engageren, maar waarmee we met onze partners ook naar beleidsmakers kunnen stappen. Bijvoorbeeld om hen eraan te herinneren dat ze werk moeten maken van een coherent beleid – een beleid dat er zich voor hoedt om korte-termijnbeslissingen te nemen die op lange termijn (of op lange afstand) ongewenste gevolgen kunnen hebben. Denk aan het roekeloos ontginnen van grondstoffen of het subsidiëren van grote commerciële landbouwprojecten. Of denk aan het halsoverkop investeren in ontwikkelingsprojecten met de enige bedoeling om migratie af te remmen, bijvoorbeeld in Ethiopië of Niger – twee landen waar we partners hebben die samen met ons nadenken over deze specifieke uitdagingen.

Noodhulp en ontwikkeling: overzicht van onze programma's

Cofinancieringsprogramma's (private en institutionele fondsen)

Noodhulp en heropbouw

Land	Project	Periode	Budget	Financiering	Uitgaven 2016 in euro
DR Congo	Early-warning systeem en humanitaire respons	2016	388.000,00 USD	UNICEF	393.930,69
DR Congo	Verdeling van basisbenodigdheden in Noord- en Zuid-Ubangui (2 projecten)	2016	543.967,00 USD	Pooled Funds (FCH)	512.012,91
DR Congo - Burundi - Niger	Weerbaarheid van kwetsbare groepen in crisissituaties vermeerderen	2016-2018	5.293.689,00	DGD	366.343,19
Palestina - Gaza	Medische zorg en bescherming voor kwetsbare groepen - Gaza	2016-2017	1.060.077,00	DGD	400.163,75
Syrië	Steun voor verplaatste personen die opgevangen worden in gastgezinnen	2015-2016	150.000,00	VAIS	50.100,50
Zuid-Soedan	Ondersteuning van semi-commerciële landbouw om voedseltekorten te voorkomen	2015-2016	859.959,00	Swiss confederation	279.488,37
Totaal					2.002.039,41

© Caritas Internationalis

Ontwikkeling

Land	Project	Periode	Budget	Financier	Uitgaven 2016 in euro	Bijdrage van Caritas International
Burundi	Meerwaarde creëren voor de landbouw door de publieke en private financiering samen te voegen	2016 - 2019	950.000,00	EU	178.249,44	25%
Burundi	Verbetering voedselzekerheid /multi-actoren, Cendajuru, Gisuru et Kinyinya	2013-2018	1.764.706,00	Fonds Belge pour la Sécurité Alimentaire / CTB / WBI	271.198,00	15%
Burundi	Institutionele en operationele ondersteuning van de landbouw (PAIOSA)		142.725,00	CTB	162.761,31	20.000
Burundi	Institutionele en operationele ondersteuning van de landbouw (PAIOSA)	2016-2019	778.000,00	CTB	104.056,09	
DR Congo	Project synergie II, tweede fase van een project dat boerenorganisaties steunt	2015-2016	144.000,00	DGD	10.010,20	Werkingskosten
DR Congo - Burundi - Rwanda - Haïti	Plattelandontwikkeling in de regio van de Grote Meren - fase 2	2015-2016	3.346.985,00	DGD/ Caritas Linz	1.560.918,36	20%
Ethiopië	Duurzame landbouw en meer voedselzekerheid via de ondersteuning van geïntegreerde zelfredzaamheid	2014-2016	3.300.000,00	EU /SHARE	185.558,41	10%
Ethiopië	Verbeterde toegang tot proper water voor de boeren onderhevig aan droogte in Dergajen Tabia	2015-2016	74.551,26	Fonds Elisabeth - Amélie	24.953,00	10.627
Ethiopië	Verbeterde toegang tot drinkbaar water en hygiëne in twee districten van Oost-Tigray	2016-2017	52.611,00	Hydrobru	17.435,00	10.627
Niger	Participatief en gedecentraliseerd voedselzekerheidsproject in Dakoro	2014-2016	1.885.455,41	BFVZ	516.783,64	15%
Palestina	Versterking lokale economie Oost-Jenin	2014-2016	251.559,87	DGD	65.075,00	20%
Palestina	Renovatie van woningen	2015	52.160,00	Fondation Abbé Pierre	14.599,19	20%
Totaal					3.111.597,64	

Programma's met eigen fondsen

Noodhulpprogramma's met het Caritasnetwerk

Land	Crisis	Uitgaven 2016 en euro
Burundi	Humanitaire crisis	10.000,00
Centraal-Afrikaanse Republiek	Humanitaire crisis	47.500,00
Ethiopië	Droogte	50.000,00
Filipijnen	Rehabilitatie na tyfoon Haiyan	844.407,00
Haïti	Cycloon Matthew	231.100,00
Indië	Overstromingen (Bihar)	25.000,00
Irak	Humanitaire crisis	250.000,00
Libanon	Humanitaire crisis (Syrische vluchtelingen)	119.660,00
Madagaskar	Droogte	10.000,00
Myanmar	Humanitaire crisis	10.000,00
Nepal	Heropbouw na aardbeving	400.000,00
Nepal	Overstromingen	25.000,00
Niger	Humanitaire crisis in Diffa	42.500,00
Rusland	Humanitaire crisis Oekraïne	15.000,00
Rwanda	Humanitaire crisis (Burundese vluchtelingen)	37.500,00
Servië	Crisis vluchtelingen Midden-Oosten	20.000,00
Sierra Leone	Opvolging ebola-crisis	40.000,00
Syrië	Humanitaire crisis (kustregio)	140.150,00
Tanzania	Humanitaire crisis (Burundese vluchtelingen)	20.000,00
Tsjaad	Humanitaire crisis	20.000,00
Zuid-Soedan	Humanitaire crisis	25.000,00
Totaal		2.382.817,00

© Caritas Internationalis

Socio-economische projecten

Land	Aantal	Uitgaven 2016 in euro
Bosnië	1	10.000,00
Cambodja	1	15.984,00
DR Congo	18	135.085,49
Ethiopië	1	47.030,00
Haiti	1	53.800,00
Indonesië	1	10.000,00
Kosovo	1	11.130,00
Oeganda	3	39.895,00
Palestina	2	15.000,00
Thailand	1	15.000,00
Totaal	30	352.924,49

Capaciteitsopbouw Caritaspartners

Land	Organisatie	Uitgaven 2016 in euro
Bosnië	Caritas Bosnië- Herzegovina (CDF)	25.000,00
Burundi	Caritas Burundi + Caritas Ruyigi	15.000,00
Centraal-Afrikaanse Republiek	Caritas Centraal-Afrikaanse Republiek	1.020,00
DR Congo	Caritas (12 bisdommen)	59.966,00
Ethiopië	Caritas Ethiopië	60.000,00
Libanon	Caritas Mona	10.000,00
Montenegro	Caritas Montenegro (CDF)	5.000,00
Niger	Caritas Niger + Caritas Maradi + Werkgroep Sahel	28.000,00
Totaal		203.986,00

Partnerschapsprojecten

Land	Aantal projecten	Uitgaven 2016 in euro
Armenië	1	1.728,44
Benin	2	7.868,44
Brazilië	1	1.065,00
Burkina Faso	1	10.332,12
Burundi	1	5.000,00
Cambodja	1	1.852,50
DR Congo	5	59.195,23
Ethiopië	1	13.500,00
Filipijnen	2	7.949,88
Haiti	3	65.753,33
India	3	16.797,45
Kameroen	1	20.595,30
Libanon	2	30.398,55
Mali	3	55.452,39
Nepal	1	1.057,62
Niger	1	22.728,44
Nigeria	1	1.600,00
Rwanda	4	18.800,26
Senegal	1	3.869,43
Syrië	1	9.042,00
Tanzania	1	9.475,22
Togo	2	30.476,00
Zuid-Afrika	3	30.124,54
Totaal	42	424.662,14

Internationale samenwerking

Noodhulp
Heropbouw

Noodhulp
Heropbouw
Ontwikkeling

Ontwikkeling

Afrika

Madagaskar
Sierra Leone
Tsjaad
Zuid-Soedan

Afrika

Burundi
Centraal-Afrikaanse republiek
DR Congo
Ethiopië
Niger
Rwanda
Tanzania

Afrika

Benin
Burkina Faso
Kameroen
Mali
Nigeria
Oeganda
Senegal
Togo
Zuid-Afrika

Azië

Myanmar

Azië

Filipijnen
India
Nepal

Azië

Cambodja
Indonesië
Thailand

Europa

Rusland
Servië

Centraal-Amerika

Haïti

Europa

Armenië
Bosnië-Herzegovina
Kosovo
Montenegro

Midden-Oosten

Irak

Midden-Oosten

Libanon
Syrië
Palestina

Latijns-Amerika

Brazilië

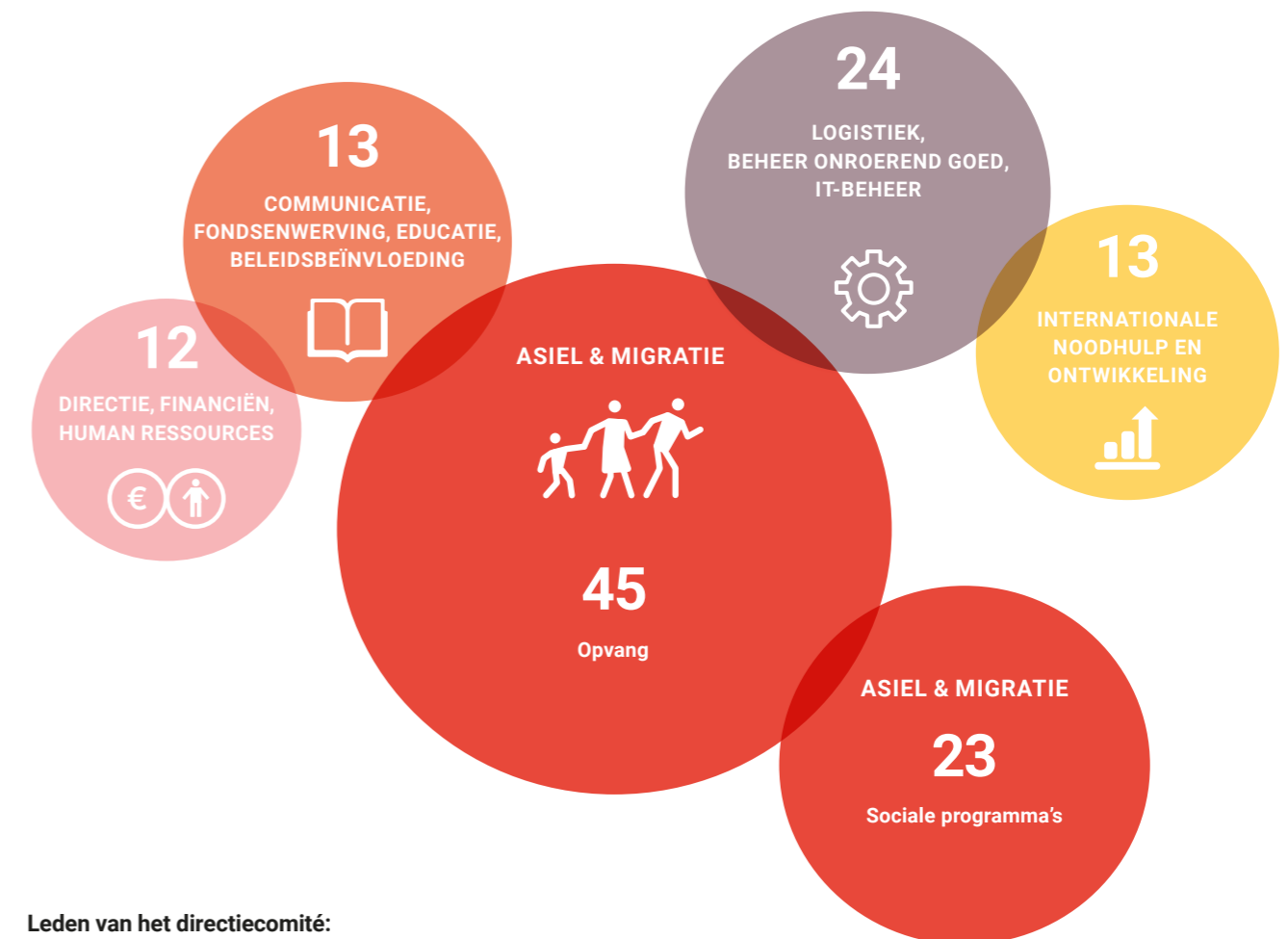
Asiel en migratie in België: overzicht van onze programma's

Titel van het project	Doelstellingen	Periode	Financiers	Rechtstreeks aan het project verbonden kosten 2016
Youth in Transit Luik - Kwetsbare minderjarigen, begeleiding naar zelfstandigheid	Begeleiding naar een zelfstandig leven, overgang van materiële steun naar sociale en financiële steun van NBMV.	Sinds 1 juli 2016	Fedasil	268.590 €
Kwetsbare vluchtelingen: begeleiding naar zelfstandigheid (volwassenen)	Begeleiding bij de start van een leven in België voor kwetsbare vluchtelingen die een verblijfstitel gekregen hebben.	Sinds maart 2016	Fedasil	510.835 €
Integratie: Housing-cafés in Luik, Brussel en Antwerpen, en coaching integratie van kwetsbare vluchtelingen	Vluchtelingen die een statuut verworven hebben helpen bij het zoeken naar een eerste woning op de private markt. Het project Coaching wil de integratie van de erkende vluchtelingen vergemakkelijken.	Housing-cafés sinds november 2015	Eigen middelen, Provincie Vlaams-Brabant, Waals Gewest en Koning Boudewijnstichting	433.246 €
Individuele opvang van asielzoekers – via Conventie Ciré (Louvranges inbegrepen)	Opvang van asielzoekers in individuele woningen in Brussel en Wallonië. En specifieke opvang voor alleenstaande vrouwen en moeders.	Sinds 1999	Fedasil	3.970.584 €
Individuele opvang van asielzoekers – via Conventie Vluchtelingenwerk Vlaanderen	Opvang van asielzoekers in individuele woningen in Brussel en Vlaanderen.	Sinds 1999	Fedasil	3.756.179 €
Opvangcentrum in Scherpenheuvel	Opvang van asielzoekers in een collectief centrum: 174 opvangplaatsen.	Sinds november 2015	Fedasil	2.794.272 €
Opvangcentrum in Spa	Opvang van asielzoekers in een collectief centrum: 70 opvangplaatsen.	Van november 2015 tot juni 2016	Fedasil	863.627 €
Project individuele noodsituaties - Oostende	Opvang van asielzoekers in individuele woningen.	Januari tot december 2016	Fedasil	489.411 €
APL Charleroi	Onderverhuring aan erkende vluchtelingen in de streek van Charleroi	Sinds januari 2014	Eigen middelen	53.208 €
Re-integratie na vrijwillige terugkeer	Begeleiding van personen die vrijwillig naar hun land van herkomst willen terugkeren en die recht hebben op re-integratiesteun.	Start in 2006	Fedasil, AMIF	1.622.423 €
Sociale dienst voor buitenlandse studenten en stagiairs	Ondersteuning van studenten met een beperkt visum, ingeschreven in een universiteit of in een hogeschool. In bevoorrecht partnerschap met CAW Brabantia.		Eigen middelen Bevoorrechte partner Brabantia	42.285 €
Hervestiging	Hervestiging bestaat erin vluchtelingen over te brengen naar een derde land waar zij een duurzaam verblijfrecht zullen krijgen.	2009 – 2017	Fedasil	219.088 €

PERSONEEL EN ORGANISATIE

Enkele cijfers voor onze medewerkers in België - 31 12 2016

Verdeling van de **129** medewerkers volgens verantwoordelijkheid

Leden van het directiecomité:

François Cornet
Anne Dussart
Patrick Debucquois
Gilles Cnockaert
Florence Lobert
Hubert Thienpont
Kristin Vanoveren
Bernadette Van Raemdonck

In	Out	Aantal 01/01/2016	Aantal 31/12/2016
60	32	101	129

Verdeling van de **129** medewerkers volgens leeftijd

Leeftijd	Man	Vrouw	Totaal
20-29	9	23	32
30-39	12	31	43
40-49	11	8	19
50-59	12	19	31
60-61	1	3	4

En verder:

- De sociale verkiezingen hebben heel wat werk met zich meegebracht. Er werden zes mandaten ingevuld.
- Meer dan 150 vrijwilligers hebben meegewerkt aan een warm onthaal van asielzoekers en de begeleiding van vluchtelingen bij hun integratie in onze maatschappij.
- Samen met de vakbondsafgevaardigden werd gewerkt aan de herziening van het arbeidsreglement. Het reglement wordt in 2017 gefinaliseerd.
- Leidinggevendens kregen een vorming preventie burn-out.
- Via een preventiecampagne rond beeldschermwerk voor alle medewerkers proberen we lichamelijke

Verdeling van de **129** medewerkers man/vrouw

45 Mannen	84 Vrouwen
-----------	------------

klachten te voorkomen.

- In het kader van kwaliteitszorg en het streven naar meer interactie tussen de verschillende departementen, gingen 5 interdepartementale werkgroepen van start: Processen, Human resources, Partnerschappen, Interne communicatie en Strategie.
- De inkomhal en onze grote vergaderzaal kregen een grondig opknappbeurt met het oog op een aangenamer en vlotter onthaal en een vergaderruimte aangepast aan de bestaande noden.
- Een elektronisch badgestysteem zorgt voor een betere bescherming van het personeel en diefstalpreventie.

Financieel verslag 2016 *

De resultatenrekening voor 2016 is in evenwicht na een overdracht naar bestemde fondsen. De inkomsten en de uitgaven zijn uitzonderlijk hoog.

Inkomsten

De inkomsten bedragen dit jaar 36.374.540 €. Dit is een belangrijke stijging in vergelijking met voorgaande jaren. Een aantal factoren liggen aan de basis van deze verhoogde inkomsten:

- De opvangcrisis in 2015 heeft ertoe geleid dat het aantal opvangplaatsen voor Caritas International binnen de conventies met Vluchtelingenwerk Vlaanderen en CIRE enerzijds, en een nieuwe rechtstreekse overeenkomst met Fedasil anderzijds, gevoelig toegenomen is. Tijdens de eerste helft van 2016 hadden wij een maximale opvangcapaciteit voor asielzoekers.
- Het departement Internationale Samenwerking heeft financiering gekregen van DGD voor twee nieuwe programma's: een programma voor risicobeperking bij rampen in Niger, Burundi en Congo (PRRC) en een programma 'medische zorg en bescherming' in Gaza, Palestina. Deze bedragen hebben we op het einde van het jaar ontvangen. Ze maken een belangrijk deel uit van de overdracht naar bestemde fondsen.
- In de oefening 2016 hebben we de manier waarop de legaten geëvalueerd worden, gewijzigd: in plaats van de nettobedragen in de boekhouding op te nemen zoals in de voorbije jaren, boeken wij nu de brutobedragen en kosten verbonden aan het legaat apart (successierechten, kosten voor de akte, duolegaat...). Dit betekent zowel een stijging voor de inkomsten als voor de uitgaven. Het nettobedrag is vergelijkbaar met dat van de oefening 2015.
- Noteren we ook, eind 2015, de terugname van een belangrijke provisie voor grote werken. Deze werken worden nu als investeringen beschouwd en zijn bijgevolg niet langer het voorwerp van een provisie.

Uitgaven

Ook de lasten zijn bijzonder hoog: 32.648.590 €. De redenen hiervoor zijn grotendeels gelijklopend met die voor de verhoging van de inkomsten:

- De nieuwe conventies voor de opvang van asielzoekers hebben een belangrijke stijging in de uitgaven met zich meegebracht.
- De nieuwe wijze waarop de legaten geboekt worden, maakt dat de inkomsten en de uitgaven allebei verhoogd werden met 2.001.983 €.
- Wij vermelden ook nog de groeiende activiteiten in het domein van de vrijwillige terugkeer, integratie van erkende vluchtelingen en sensibilisatie/educatie rond asiel en migratie in scholen.

Resultaat

Het verschil tussen inkomsten en uitgaven bedraagt 3.725.950 €. Dit bedrag moet bijna in zijn geheel toegekend worden aan de bestemde fondsen. Dit zijn bedragen die vastgelegd werden voor specifieke projecten en die nog niet werden aangewend.

Uiteindelijk is het resultaat zo goed als in evenwicht. Het bedraagt 1.000 €.

* Resultaat zoals voorgelegd door de Raad van Bestuur aan de Algemene Vergadering van juni.

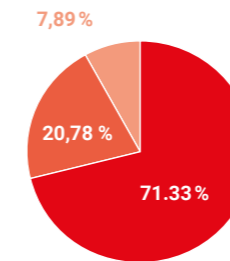
Resultatenrekening 2016 in euro

Inkomsten		%	Uitgaven		%
Giften	4.683.894,73	12,88	Opvang asielzoekers	13.129.291,17	40,21
Legaten	2.873.015,01	7,90	Programma's migranten (1 ^{ste} lijn, NBMV, integratie)	1.146.459,20	3,51
Wallonie - Bruxelles International (WBI)	108.120,56	0,30	Vrijwillige terugkeer	1.622.422,98	4,97
Steden, gemeentes, provincies	185.000,00	0,51	Internationale samenwerking	10.345.635,02	31,69
Multilaterale instanties	231.167,42	0,64	Communicatie en fondsenwerving	1.361.068,96	4,17
Belgisch Fonds voor voedselzekerheid (BFVZ)	1.059.692,06	2,91	• Educatie	180.700,72	
Belgische overheid - DGD	6.721.442,86	18,48	• Fondsenwerving	244.286,93	
FOD justitie - FOD binnenlandse zaken	449.430,25	1,24	• Advocacy	66.889,11	
Belgische overheid - Fedasil	7.165.483,75	19,70	• Externe communicatie	869.192,20	
Coordination et Initiatives pour Réfugiés et Etrangers	4.270.500,23	11,74	Werkingskosten	5.043.713,07	15,45
Europese unie	364.380,69	1,00	• Algemene werkingskosten	3.041.730,14	
Vluchtelingenwerk Vlaanderen	5.140.661,38	14,13	• Successierechten	2.001.982,93	
Stichtingen, andere Caritassen, diverse...	942.253,71	2,59	Totaal	32.648.590,40	100,00
Tewerkstellingsubsidies (Actiris, Maribel...)	254.703,54	0,70			
Andere bedrijfsopbrengsten	938.491,55	2,58			
Financiële opbrengsten	242.050,64	0,67			
Uitzonderlijke opbrengsten	744.251,91	2,05			
Totaal	36.374.540,29	100,00			

Verwerking van het resultaat

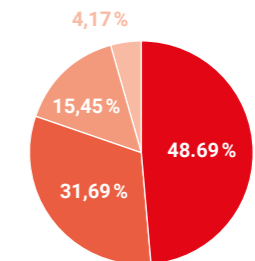
Vershil tussen opbrengsten en uitgaven	3.725.949,89
Verhoging (-) / Verlaging (+) van de bestemde fondsen	-3.724.949,91
Over te dragen winst	999,97

Inkomsten 2016

Overheidsfinanciering	25.950.582,74 €
Private giften	7.556.909,74 €
Andere	2.867.047,81 €

Uitgaven 2016

Asiel en migratie	15.898.173,35 €
Internationale samenwerking	10.345.635,02 €
Werkingskosten	5.043.713,07 €
Communicatie, fondsenwerving, educatie en beleidsbeïnvloeding	1.361.068,96 €

Balans 2016 in euro

Activa	2016
Immateriële vaste activa	7.475,58
Materiële vaste activa	4.798.331,93
Financiële vaste activa	3.750,00
Vorderingen op ten hoogste één jaar	2.397.055,41
Geldbeleggingen	5.749.127,83
Liquide middelen	9.306.061,68
Overlopende rekeningen	264.272,60
Totaal	22.526.075,03

Passiva	2016
Fondsen van de vereniging	2.880.472,41
Sociaal passief	2.288.421,09
Bestemde fondsen voor gedefinieerde projecten	13.246.536,00
Overgedragen winst	721.190,49
Kapitaalsubsidies	11.271,60
Voorzieningen	984.157,75
Schulden op ten hoogste één jaar	2.340.817,79
Overlopende rekeningen	53.207,90
Totaal	22.526.075,03

Raad van Bestuur

31 december 2016

De heer Michel Verhulst, voorzitter*
(tot 5 april 2017)
De heer Dominic Verhoeven, vicevoorzitter*

De heer Frans Cardyn
De heer Frank De Coninck*
(voorzitter vanaf 5 april 2017)
E. H. Philippe de Dorlodot*
(vicevoorzitter vanaf 5 april 2017)
E. H. Luk De Geest
Mevrouw Martine Jonet-de Bassompierre
De heer Michel Kesteman
Mevrouw Marie-Paule Moreau*
Mevrouw Chantal Noël
De heer Marc Nuytemans
De heer Hubert Sanders
De heer Jean-Yves Standaert
E. H. Giorgio Tesolin

Algemeen Directeur: de heer François Cornet*
(*Lid van het bestuurscomité)

Erevoorzitter: de heer Pierre Géhot

Help ons helpen

Doe een gift.
Deel uw feestvreugde.
Organiseer een inzamelactie.
Word vrijwilliger.
Schenk zelf onderdak.
Organiseer een workshop over asiel en migratie.
Denk aan Caritas International in uw testament.

Van harte dank!
www.caritasinternational.be

Verantwoordelijke uitgever
François Cornet, *directeur Caritas International*
Liefdadigheidstraat 43
1210 Brussel

Caritas International, vzw

Liefdadigheidstraat 43

1210 Brussel

T + 32 2 229 36 11

F + 32 2 229 36 36

IBAN BE88 0000 0000 4141 / BIC BPOTBEB1

www.caritasinternational.be

Caritas International.be

Caritasintbe

